

BESLUTSPROTOKOLL RIKSSTÄMMA 2014

BESLUTSPROTOKOLL
fört vid
TEATERFÖRBUNDETS RIKSSTÄMMA
den 14–16 juni 2014

Djurönäset

INNEHÅLL

	<i>Sida</i>
Beslutsprotokoll	3
Bilaga 1: Närvarolista	17
Bilaga 2: Dagordning och arbetsordning	21
Bilaga 3: Förteckning över Teaterförbundets stiftelser och fonder	25
Bilaga 4: Organisation och stadgar. Förbundsstyrelsens förslag och yttrande rörande organisation och stadgar samt yttrande över motionerna 1-4	26
Bilaga 5: Organisationsrapport ”Teaterförbundet rustar för framtiden”	35
Bilaga 6: Ekonomi. Motioner samt styrelsens yttrande och förslag över motionerna 5-9	43
Bilaga 7: Rekrytering. Motion samt förbundsstyrelsens yttrande över motion 10	50
Bilaga 8: Frilans- och yrkesfrågor. Motioner samt förbundsstyrelsens yttrande över motionerna 11-14	52
Bilaga 9: Teaterförbundets rapport och förslag om det fortsatta arbetet med jämställdhet- och mångfaldsfrågor	61
Bilaga 10: Upphovsrätt. Motion samt förbundsstyrelsens rapport om upphovsrättsarbetet samt förbundsstyrelsens yttrande över motion 15	68
Bilaga 11: Avtalsfrågor. Motioner samt förbundsstyrelsens yttrande över motionerna 16-18	80
Bilaga 12: Ersättning till förbundsstyrelsen samt förtroendevalda revisorer	84
Bilaga 13: Stämmouttalandet: Efterlyses! En trovärdig scen- och filmpolitik	85

BESLUTSPROTOKOLL
fört vid
TEATERFÖRBUNDETS RIKSSTÄMMA
den 14–16 juni 2014

Djurönäset

Närvarande: Se bilaga 1 sid 17.

§ 1 RIKSSTÄMMANS ÖPPNANDE

Förbundsordförande Anna Carlson hälsade alla välkomna och höll ett anförande om Teaterförbundets långa historia under 120 år, arbetet under kongressperioden och utmaningarna inför kommande stämmoperiod. Därefter förklarade hon 2014 års riksstämma öppnad.

ANFÖRANDE AV TCOs ORDFÖRANDE EVA NORDMARK

Eva Nordmark höll ett anförande om fackets betydelse och grundidé och om TCOs organisation och verksamhet.

**ANFÖRANDE AV JONAS NORDLING,
SVENSKA JOURNALISTFÖRBUNDET**

Jonas Nordling höll ett anförande om de gemensamma relationerna med Teaterförbundet.

§ 2 STÄMMANS BEHÖRIGA UTLYSANDE

Anna Carlson redovisade när kallelse och material till riksstämman enligt förbundets stadgar skall skickas till avdelningar och ombud och när utskicken till årets stämma gjorts.

Riksstämman förklarade

att stämman var behörigt utlyst.

§ 3 FASTSTÄLLANDE AV RÖSTLÄNGD

Riksstämman beslöt

att den deltagarförteckning över närvarande ombud som förs under riksstämman skall utgöra röstlängd.

§ 4 VAL AV STÄMMOFUNKTIONÄRER

Riksstämman beslöt

- att** till stämmans ordförande utse Boa Ruthström
att till stämmans sekreterare utse Mimi Raam Bräutigam
att utse Lars Carlberg och Jessica Simonsson att jämte ordföranden justera protokollet samt fungera som rösträknare vid stämman.

§ 5 FASTSTÄLLANDE AV DAGORDNING OCH ARBETSORDNING

Riksstämman fastställde dagordningen och arbetsordningen för stämman (bilaga 2, sid 21) med följande tillägg:

- att** nomineringar till valberedningen skall anmälas skriftligen till presidiet senast kl 17.30 på söndagen den 15 juni.

§ 6 TILLSÄTTANDE AV UTSKOTT

Riksstämman beslöt tillsätta följande utskott:

Ekonomi- och stadgeutskott

Till ledamöter **utsågs** Kerstin Abrahamsson (avd 102), Lars G Svensson (avd 110), Ylva Skoglund (avd 105), Tommy Sahlén (avd 10) och Mats Gillmor (avd 117).

Vidare **beslutade** stämman att till ekonomi- och stadgeutskottet adjungera Gunnar Lundberg (FS och sammankallande), Ulla Svedin (FS), Shoshana Kushner och Sara Andersson (sekreterare kansliet).

Allmänt beredningsutskott

Till ledamöter **utsågs** Thomas Nylander (avd 105), Fredrik Hammar (avd 112), Eva Stockås (avd 103), Magnus Kyhle (avd 111) och Anna Wallander (regionråd Stockholm).

Vidare **beslutade** stämman att till allmänna beredningsutskottet adjungera, Minna Krook (FS och sammankallande), Simon Norrthon (FS), Jaan Kolk och Åse Axberg (sekreterare kansliet).

§ 7 TEATERFÖRBUNDETS ÅRSREDOVISNINGAR 2012 och 2013

Gunilla Wernelind, förbundets auktoriserade revisor KPMG, kommenterade årsredovisningarna för 2012 och 2013.

Till protokollet noterades tre kommentarer till årsredovisningen för 2013 från Pierre Ström, Mikael Andersson och Per Sandborgh.

Riksstämman beslöt

- att,** med ovanstående kommentarer, godkänna årsredovisningarna för 2012 och 2013
- att** med godkännande lägga revisorernas berättelser för åren 2012 och 2013 till handlingarna samt
- att** bevilja förbundsstyrelsen ansvarsfrihet för verksamheten 2012 och 2013.

§ 8 DJURGÅRDSMÄSSANS STIFTELSE, STIFTELSEN HÖSTSOL, EMELIE HAGLUNDS FOND SAMT ANDRA TILL TEATERFÖRBUNDET KNOTNA FONDER OCH STIFTELSE

Shoshana Kushner kommenterade den skriftliga förteckningen över Teaterförbundets stiftelser och fonder (se bilaga 3 sid 25).

Årsredovisningarna och övriga handlingar hade funnits tillgängliga för ombuden.

Riksstämman beslöt

- att** lägga årsredovisningarna och revisionsberättelserna för Djurgårdsmässans Stiftelse, Stiftelsen Höstsol, Emelie Haglunds fond samt andra till Teaterförbundet knutna fonder och stiftelser till handlingarna för åren 2010-2013
- att** bevilja styrelserna för fonderna och stiftelserna ansvarsfrihet för förvaltningen under åren 2010-2013.

§ 9 PRESENTATION AV VALBEREDNINGENS FÖRSLAG SAMT EVENTUELLA YTTERLIGARE FÖRSLAG

Stefan Moberg presenterade valberedningens förslag: VU: Anna Carlson, ordförande, Minna Krook 1:e vice ordförande, Thomas Nording, Peter Schildt, Therése Hörnqvist. Övriga ledamöter i FS: Simon Norrthon, Ulrika Dalenstam,

Annika Stödberg, Pontus Plaenge, Robert Forsman, Martyna Lisowska, Inga Onn, Zofi Nilsson, Edward Buffalo Bromberg och Måns Clausen.

Utöver valberedningens förslag nominerades Gunnar Lundberg till 1:e vice ordförande samt Daniel Norgren Jensen till förbundsstyrelsen.

Vid stämman efterlystes alla nomineringar till förbundsstyrelsen som inkommit till valberedningen. Stefan Moberg fick i uppdrag att presentera dessa för stämman innan valet på måndag 16/6.

§ 10 ORGANISATION OCH STADGAR

Förbundsstyrelsens förslag rörande organisation och stadgar samt yttranden över motionerna 1-4.

För motioner och styrelsens yttrande och förslag se bilaga 4 sid 26
förbundsstyrelsens organisationsrapport se bilaga 5 sid 35

Ulla Svedin föredrog förbundsstyrelsens organisationsrapport "Teaterförbundet rustat för framtiden" och förbundsstyrelsens förslag rörande organisation och stadgar samt yttrande över motionerna 1-4.

Riksstämman beslöt

Stadgeändringar (med erforderlig 2/3 majoritet)

§ 2 Uppgift och Värdegrund

att ändra paragrafens namn till: Uppgift och Värdegrund samt att med skådespelaravdelningens tilläggsyrkande föra in följande text:

Förbundets värdegrund vilar på FNs allmänna förklaring om mänskliga rättigheter där det slås fast alla människors lika värde och rättigheter. Alla har rätt att utvecklas och bidra till samhällets utveckling genom sina kunskaper och erfarenheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder. Alla ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom samhällets alla områden. Inom arbetslivet skall alla ha samma möjligheter att påverka sina arbetsvillkor oavsett anlitandeform. Dessa grundläggande värderingar ska genomsyra förbundets verksamhet.

§ 8 Medlemsskyldigheter

att ändra den nuvarande lydelsen paragrafens stycke b) till: Medlem är

skyldig att både vid inträde och därefter vid förändring lämna aktuella uppgifter som påverkar medlemskapet och medlemsavgiften, uppgifter som rör utbildnings- löne- och övrig yrkesförhållanden.

§ 10 Utträde eller uteslutning ur förbundet

att lägga till följande mening efter paragrafens andra stycke: *Utträdet ur förbundet träder i kraft vid det månadsskifte som inträder två månader efter att begäran om utträde kommit förbundet tillhanda och efter att medlemmen fullgjort sina ekonomiska skyldigheter gentemot förbundet.*

§ 21 Ordförandekonferens

att, i enlighet med Tommy Sahléns yrkande, inte bifalla förbundsstyrelsens förslag till ändring av § 21 utan att hänskjuta ändringen av § 21 till förbundsstyrelsen för behandling i samband med den kommande stadgeöversynen.

§ 26 Riksstämmans sammansättning

att lägga till §§ 51 och 52: Teaterförbundets riksstämma består av ombud, valda på sätt som framgår av §§ 41, 45, 49, 51 och 52.

§ 32 Förbundsmötets sammansättning

att ändra paragrafens namn till: Förbundsmötets sammansättning samt att lägga till §§ 51 och 52: Förbundsmötet består av ombud, valda på sätt som framgår av §§ 41, 45, 49, 51 och 52.

§ 51 Egenföretagarråd

att föra in en ny paragraf § 51 Egenföretagarråd: *För arbetet med egenföretagarfrågor inom förbundet inrättas ett egenföretagarråd. För rådet finns en arbetsordning som fastställs av förbundsstyrelsen. Egenföretagarrådet har rätt att utse ett ombud till riksstämma samt ett ombud till förbundsmöte.*

§ 52 Studentråd

att föra in en ny paragraf § 52 Studentråd: *För arbetet med studentfrågor inom förbundet inrättas ett studentråd. För rådet finns en arbetsordning som fastställs av förbundsstyrelsen. Studentrådet har rätt att utse ett ombud till riksstämma samt ett ombud till förbundsmöte.*

§ 53 Stadgeändring och § 54 Upplösning

att nuvarande paragraf 51 om stadgeändring får nummer 53 och nuvarande paragraf 52 om upplösning får nummer 54.

Riksstämman beslöt vidare

att lägga rapporten *Teaterförbundet rustat för framtiden* till grund för att utveckla förbundets organisation under kommande riksstämmoperiod

att uppdra åt förbundsstyrelsen att göra en översyn av förbundets stadgar till förbundsmötet 2016

att i samband med den kommande stadgeöversynen till förbundsmötet 2016 tillföra musikalartister som yrkesgrupp i förbundets stadgar § 4 punkt 1) i enlighet med Frida Modéns tilläggsyrkande.

att hänskjuta Per Sandborghs tilläggsyrkande om arbetsordningen för valberedningen till den kommande stadgeöversynen. Yrandet löd: Att utse en arbetsgrupp med uppgift att under nästa verksamhetsperiod utarbeta en arbetsordning för valberedningen med betoning på öppenhet och demokrati. Samtliga nomineringar ska redovisas, synpunkter från avdelningarna likaså.

Motion nr 1 – Förändra namnet på Regionråden

Riksstämman beslöt

att med förbundsstyrelsens yttrande över motion nr 1 samt styrelsens förslag bifalla motion 1.

Motion nr 2 – Bildande av lokal avdelning för Stockholms fria scenkonstnärer

Riksstämman beslöt

att med Anna Wallanders ändring av namnet på det fackliga nätverket till: Stockholms fria - ett fackligt nätverk inom Teaterförbundet för att främja den fria scen- och filmkonsten och dess grupper i Stockholmsregionen, samt förbundsstyrelsens yttrande över motion nr 2 bifalla motionen.

Motion nr 3 – Uppföljning bifallna motioner

Riksstämman beslöt

att med förbundsstyrelsens yttrande över motion 3 bifalla motionen.

Motion nr 4 – Oseriösa företag

Riksstämman beslöt

att med förbundsstyrelsens yttrande anse motion 4 besvarad.

11 TEATERFÖRBUNDETS EKONOMI

Medlemsavgifter samt avdelnings- och resebidrag för åren 2015 och 2016

Gunnar Lundberg föredrog förbundsstyrelsens förslag till medlemsavgifter, avdelnings- och resebidrag samt förbundsstyrelsens yttrande över motionerna 5-9 (se bilaga 6, sid 43).

Riksstämman beslöt

att medlemsavgifterna för 2015 och 2016 ska vara oförändrade (dvs samma avgifter som gäller för 2014) med undantag för studerande-medlemmar

att medlemsavgiften för studerandemedlem, som går grundläggande yrkesutbildningar, sänks till 200 kr/år

att förbundsstyrelsen får mandat att vid behov höja medlemsavgifter för 2016 med 5 kr per avgiftsklass.

Inkomst	2015	2016
Högst årsinkomst 150 000 kr	195	195
150 001 – 210 000 kr	255	255
210 001 – 280 000 kr	280	280
över 280 000 kr	300	300
Passiv medlem	55	55
Provmedlem	255	255
Yrkesverksam studerandemedlem	55	55
Studerandemedlem (grundläggande yrkesutbildning)	200/år	200/år

att avgiften till Servicebolaget är oförändrad, dvs 205 kr/månad (exkl moms)

att förbundsavgiften för egenföretagare som är anslutna till Servicebolaget fastställs till 150 kr/mån.

Avdelnings- och resebidrag för åren 2015 och 2016

Yrkesavdelningar (exkl avd 103 Pedagoger inom Teater och Drama)

Grundbidrag enligt följande:

Avdelning med upp till 500 medlemmar får ett grundbidrag med 18 000 kr. Avdelning med mer än 500 och upp till 1 000 medlemmar får grundbidrag med 19 000 kr. Avdelning med mer än 1 000 medlemmar får ett grundbidrag med 20 000 kr.

Vidare utgår 25 kr/medlem för antal medlemmar mellan 150-250 och med 15 kr/medlem för antal medlemmar över 250.

Avdelning 103 (Pedagoger inom Teater och Drama)

Grundbidrag på 18 000 kr per år.

Lokalavdelningar och klubbar

Till avdelning med 10 medlemmar eller mindre utgår ett grundbidrag med 1 500 per år, för avdelning med 11 medlemmar eller mer utgår grundbidrag med 2 000 kr samt 10 kr per medlem och år för varje medlem över 30 medlemmar.

Beräkning av avdelningsbidrag skall grundas på antal medlemmar per den 1 december föregående år.

Klubbar

Till klubbar med 15 medlemmar eller mindre utgår ett bidrag på 1 500 kr per år. För klubbar med 16 medlemmar eller mer utgår ett bidrag med 2 500 kr per år.

Regionråd

Bidrag utgår med 16 000 kr.

Resebidrag

Yrkes- och regionavdelningar (exkl avd 103)

Resebidrag inom Sverige utgår för resekostnader och en hotellövernattning till styrelseledamöter för deltagandet i avdelningens/regionråds styrelsemöte. Dock max 10 styrelseledamöter per möte.

Resebidraget omfattar inte deltagande i konferenser och möten vid sidan av styrelsemöten, såvitt detta inte kan finansieras inom ramen för ordinarie avdelningsbidrag, ska för sådana ändamål en särskild bidragsansökan lämnas till VU i god tid före resan. VU kan, när särskilda skäl föreligger, göra undantag från ovan angivna hantering.

Avdelning 103 (Pedagoger inom Teater och Drama)

Resebidrag motsvarande hotell- och resekostnader utgår till ledamö-

ter i avdelningsstyrelsen för deltagandet i avdelningens styrelsemöte i enlighet med ovannämnda förslag. Dock får kostnaderna ej överstiga 25 000 kr/år.

Extra bidrag

Utöver avdelnings- och resebidrag har avdelningarna möjlighet att söka extra bidrag till projekt för i första hand utåtriktade aktiviteter och som inte kan finansieras med avdelningsbidrag. Beslut fattas av VU. För detta avsätts en summa på 200 000 kr för yrkes- och lokalavdelningarna. För regionråd avsätts därutöver en extra pott på 80 000 kr.

Ekonomi motionerna 5-9

Motion nr 5 – Avdelningsbidrag till yrkesavdelningar

Riksstämman beslöt

att med förslaget till avdelnings- och resebidrag anse motionen 5 besvarad.

Motion nr 6 – Resebidrag till yrkesavdelningar

Riksstämman beslöt

att med förslaget till avdelnings- och resebidrag anse motionen 6 besvarad.

Motion nr 7 – Ersättning för förlorad arbetsinkomst vid fackliga uppdrag

Riksstämman beslöt

att med förbundsstyrelsens yttrande avslå motion 7.

Motion nr 8 – Inkomstförsäkring

Riksstämman beslöt

att med förbundsstyrelsens yttrande avslå motion 8.

Motion nr 9 – Kanslibemanning under pågående konflikt

Riksstämman beslöt

att med förbundsstyrelsens yttrande anse motion 9 besvarad.

12 REKRYTERING

För motioner och styrelsens yttrande se bilaga 7 sid 50.

Pontus Plaenge gav en muntlig rapport om rekryteringsarbetet samt föredrog förbundsstyrelsens yttrande över motion 10.

Motion nr 10 – Inrättandet av yrkesavdelning för mellanchefer

Riksstämman beslöt

- att** med förbundsstyrelsens yttrande över motionen anse motion 10 besvarad
- att** bifalla tilläggsyrkande från Matilda Holmberg om att ge förbundsstyrelsen i uppdrag att arbeta med frågan om Ledarnas medlemsrekrytering på Teaterförbundets område.

13 SCEN- OCH FILMPOLITIK

Minna Krook gav en muntlig rapport om förbundsstyrelsens scen- och filmpolitiska arbete samt föredrog ett förslag till uttalande "Efterlyses!" – en trovärdig scen- och filmpolitik.

Stämman diskuterade uttalandet och kom med synpunkter, tillägg och strykningar. Stämman uppdrog till allmänna beredningsutskottet att återkomma med ett reviderat förslag. Se § 21 punkt c.

14 FRILANS- OCH YRKESFRÅGOR

För motioner och styrelsens yttrande se bilaga 8 sid 52.

Simon Norrthon föredrog förbundsstyrelsens yttrande över motionerna 11-14.

Motion nr 11 – Undersökning av frilansande skådespelares situation

Riksstämman beslöt

- att** med förbundsstyrelsens yttrande bifalla motion 11
- att** remittera Suzanna Dilbers tilläggsyrkande om att bygga ut Teateralliansen till det allmänna beredningsutskottet för att tas med i uttalandet om scen- och filmpolitiken.

Motion nr 12 – Motverkande av lönedumpning avseende arbetsuppgifter för skådespelare inom filmområdet

Riksstämman beslöt

- att** med förbundsstyrelsen yttrande bifalla motion 12.

Motion nr 13 – Audition

Riksstämman beslöt

att med förbundsstyrelsens yttrande bifalla motion 13.

Motion nr 14 – Förbättra villkoren för frilansare, visstidsanställda, uppdragstagare och egenföretagare

Riksstämman beslöt

att med förbundsstyrelsens yttrande bifalla motion 14.

15 JÄMSTÄLLDHET OCH MÅNGFALD

Ulla Svedin föredrog förbundsstyrelsens rapport och förslag om det fortsatta arbetet med jämställdhets- och mångfaldsfrågor (se bilaga 9 sid 61). Jenny Larsson föredrog en rapport från mångfaldsgruppens arbete 2010-2014 samt presenterade mångfaldschecken som färdigställd under våren 2014 tillsammans med Svensk Scenkonst.

Riksstämman beslöt

att godkänna förslaget till formerna för det fortsatta arbetet med jämställdhet- och mångfaldsfrågor.

16 UPPHOVSRÄTT

För förbundsstyrelsens rapport, motion och styrelsens yttrande över motion 15, se bilaga 10 sid 68.

Anna Carlson föredrog en rapport om upphovsrättsarbetet inom Teaterförbundet samt förbundsstyrelsens yttrande över motion 15.

Motion 15 – Upphovsrätten är död – leve upphovsrätten!

Riksstämman beslöt

att med förbundsstyrelsens yttrande bifalla motion 15.

17 AVTALSFRÅGOR

För motioner och styrelsens yttranden över motionerna 16-18 se bilaga 11 sid 80.

Thomas Nording föredrog förbundsstyrelsens yttrande över motionerna 16-18.

Motion nr 16 – 38 timmars arbetsvecka

Riksstämman beslöt

att med förbundsstyrelsens yttrande anse motion 16 besvarad

att bifalla tilläggsyrkande från lokalavdelningarna vid Riksteatern, Kungliga Operan, GöteborgsOperan samt Teknikeravdelningen om att uppdra till förbundsstyrelsen att innan nästa avtalsförhandling undersöka vilka institutioner som redan har lokala avtal om oregelbunden arbetstid och utifrån detta beräkna den faktiska kostnaden för arbetstidsförkortning.

Motion nr 17 – Lokalt fackligt arbete

Riksstämman beslöt

att med förbundsstyrelsens yttrande bifalla motion 17.

Motion nr 18 – Karensdag och smittorisk

Riksstämman beslöt

att med förbundsstyrelsens yttrande anse motion 18 besvarad.

18 PENSIONERNA PÅ INSTITUTIONSTEATRARNA

Gunnar Lundberg gav en muntlig rapport om det aktuella förhandlingsläget avseende pensionerna på institutionsteatrarna.

19 VALFRÅGOR

a) Förbundsordförande

Anna Carlson omvaldes till förbundsordförande.

b) Vice ordförande

Efter sluten omröstning valdes **Minna Krook** till 1:e vice ordförande

c) Ledamöter i verkställande utskottet

Till ledamöter i verkställande utskottet valdes.

Thomas Nording (omval), **Peter Schildt** (nyval), **Therése Hörnqvist** (nyval).

d) Ledamöter i förbundsstyrelsen

Till övriga ledamöter i förbundsstyrelsen valdes efter sluten omröstning

Måns Clausen (nyval), **Ulrika Dalenstam** (omval), **Robert Forsman** (nyval), **Martyna Lisowska Söderberg** (nyval), **Zofi Nilsson** (nyval), **Daniel Norgren Jensen** (nyval), **Simon Norrthon** (omval), **Inga Onn** (nyval), **Pontus Plaenge** (omval), **Annika Stödborg** (omval).

e) Två revisorer och två revisorsuppleanter

Till revisor valdes **Gunilla Wernelind**, auktoriserad revisor (omval) och **Gustav Levin**, förtroendevald (omval).

Till revisorsuppleanter valdes **Linda Andersson**, auktoriserad revisor (nyval) och **Mikael Andersson**, förtroendevald (nyval).

f) Ersättning till förbundsstyrelsen samt förtroendevalda revisorer – förslag från valberedningen.

Stefan Moberg redovisade valberedningens förslag rörande ersättning till förbundsstyrelsen samt förtroendevalda revisorer.

Riksstämman beslöt

att enligt valberedningens förslag fastställa ersättningen till förbundsstyrelsen samt förtroendevalda revisorer enligt bilaga 12 sid 84.

g) Ledamöter i valberedningen

Till ledamöter i valberedningen under den kommande mandatperioden valdes efter sluten omröstning: **Joel Almroth** (nyval), **Anna Sjövall** (nyval), **Ulla Svedin** (nyval), **Philippa Wallér** (omval), **Kjäll Åkerblom** (nyval). **Ulla Svedin** utsågs till sammankallande.

20 TEATERFÖRBUNDETS GULDMEDALJ, FACKLIGT STIPENDIUM OCH EVENTUELLA UTTALANDEN

a) Teaterförbundets guldmedalj

Anna Carlson delade ut Teaterförbundets guldmedalj till **Anneli Alhanko** och **Per Arthur Segerström** för utomordentlig konstnärlig gärning.

b) Fackligt stipendium

Det fackliga stipendiet tilldelades medlemmarna i dubbdelegationen för deras framstående arbete under den sju veckor långa dubbstrejken för ett år sedan. Suzanna Dilber representerade gruppen och mottog stipendiet.

Riksstämman beslöt enhälligt att anta följande uttalande:

- ”Efterlyses!” En trovärdig scen- och filmpolitik, se bilaga 13 sid 85.

Kulturpolitisk debatt

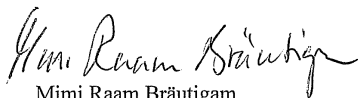
I anslutning till denna punkt genomfördes också en kulturpolitisk debatt om den framtida agendan för scen- och filmpolitik, ”En offensiv dagordning för scen och film”, mellan Gunilla C Carlsson (S), ordförande i Riksdagens Kulturutskott, Ulf Nilsson (FP), vice ordförande i Riksdagens Kulturutskott, Benny Fredriksson, vd Kulturhuset Stadsteatern, Margreth Elfström, verksamhetschef Danscentrum Stockholm, Björn Rosengren, ordförande Film- och TV-producenterna, China Åhlander, filmproducent. Samtalsledare var Ylva Lagercrantz Spindler, journalist och författare.

22   RIKSSTÄMMAN AVSLUTAS

Efter att Anna Carlson tackat bli de avgående styrelsemedlemmarna och förbundets personal för riksstämmoförberedelser och arrangemangen under stämman, förklarade stämmans ordförande Boa Ruthström 2014 års ordinarie riksstämma avslutad.

Boa Ruthström
mötesordförande

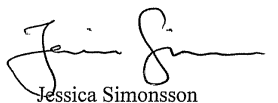

Mimi Raam Bräutigam
mötessekreterare

Justeras:

Lars Carlberg

Jessica Simonsson

DELTAGARLISTA**TEATERFÖRBUNDETS RIKSSTÄMMA 14, 15, 16 juni 2014**

LOKALAVDELNING	OMBUD	14/6	15/6	16/6
1 Kungliga Operan	Stina Vesamäki	X	X	X
2 Kungliga Dramatiska Teatern	Kjäll Åkerblom	X	X	X
3 Kulturhuset Stadsteatern	Eva Bohman	X	X	X
4 Göteborgs Stadsteater	Ingen representation			
5 GöteborgsOperan	Matilda Holmberg	X	X	X
6 Folkteatern i Göteborg	Veronica Berg	X	X	X
7 Malmö Stadsteater	Siv Nyholm	X	X	X
8 Helsingborgs Stadsteater	Ylva Skoglund	X	X	X
9 Östgöteatern	Christina Karlsson	X	X	X
10 Uppsala Stadsteater	Tommy Sahlén	X	X	X
11 Norrbottensteatern	Ingen representation			
12 Borås Stadsteater	Michael Dimle	X	X	X
13 Teater Västernorrland/Scenkonstbolaget	Ingen representation			
14 Västmanlands Teater	Anders Larsson Helena Tunong	X	X	X
15 Riksteatern	Catharina Nilsson	X	X	X
16 Örebro Länsteater	Anders Hambraeus	X	X	X
17 Regionteatern Blekinge/Kronoberg	Ingen representation			
18 Västerbottensteatern	Catharina Berglind	X	X	X
19 Dalateatern	Joel Torstensson	X	X	X
20 Norrlandsoperan	Erik Klingberg	X	X	X
21 Malmö Opera	Maria Rosvall	X	X	X
22 Smålands Musik och Teater	Helena Melin	X	X	X
23 Värmlandsoperan	Ingen representation			
25 Folkteatern i Gävleborgs län	Peter Mörlin	X	X	
26 Byteatern Kalmar Läns Teater	Martin Ellborg	X	X	X
27 Regionteater Väst Boråsscenen	Ingen representation			
28 Regionteater Väst Uddevallascenen	Jenny Nilsson	X	X	X
29 Teater Halland	Ingen representation			
30 Norrdans/Scenkonstbolaget	Ingen representation			
31 Länsteatern på Gotland	Martyn Lisowska	X	X	
32 Folkoperan	Jon Sundberg	X	X	X
33 Skånes Dansteater	Anders Myhrman	X	X	X
34 Samiska Teatern	Ingen representation			
35 Scenkonst Sörmland	Ingen representation			

REGIONRÅD	OMBUD	14/6	15/6	16/6
Regionråd Nord	Ulla Lyttkens	X	X	X
Regionråd Väst	Lars Carlberg	X	X	X
	Ethel Andersson	X	X	X
Regionråd Stockholm	Annikki Wahlöö	X	X	X
	Caroline Rauf	X	X	X
	Anna Wallander	X	X	X
Regionråd Skåne	Josefina Karlsson-Vergara	X	X	X
	Mats Gillmor	X	X	X
YRKESAVDELNINGARNA	OMBUD	14/6	15/6	16/6
101 Artistavdelningen	Bert Gradin	X	X	X
	Pierre Ström	X	X	X
102 Dansavdelningen	Kerstin Abrahamsson	X	X	X
	Daniel Norgren Jensen	X	X	
	Caroline Östberg	X	X	
	Linda Forsman		X	X
	Peter Lagergren			X
103 Pedagogavdelningen	Jeanette Roos	X	X	X
	Eva Stockås	X	X	X
	Helen Lundqvist	X	X	X
104 Filmavdelningen	Jessica Simonsson	X	X	X
	Johan Ågren	X	X	
	Ted Lindahl	X	X	X
105 Teknikeravdelningen	Thomas Nylander	X	X	X
	Mia Persson	X	X	X
	Martin Zedler	X	X	X
	Hélène Holgersson	X	X	X
110 Skådespelaravdelningen	Lars G Svensson	X	X	X
	Inga Onn	X	X	X
	Per Sandborgh	X	X	X
	Sonja Lindblom	X	X	X
	Ellen Siöö		X	X
	Suzanna Dilber	X	X	X
	Björn Wahlberg	X	X	X
	Dick Eriksson	X	X	X
	Katharina Cohen	X	X	
111 Sångaravdelningen	Marianne Ebert de Vesque	X	X	X
	Michael Axelsson	X	X	X
	Magnus Kyhle	X		X
112 Administration/Produktion/ Kommunikationsavdelningen	Helene Melin	X	X	X
	Fredrik Hammar	X	X	X
	Gustav Åvik	X	X	X
113 Musikalartistavdelningen	Frida Modén Treichl	X	X	X
	Joel Almroth	X	X	X
	Nils Sundberg	X	X	X

114 Scenografi- & kostymdesigner-avdelningen	Annika Gaimer Sten Jensen	X X	X X	X X
115 Ljus, Ljud, Maskavdelningen	Sara Fällström Holger Tistad Robin Davidsson	X X X	X X X	X X X
117 Biografavdelningen	Mikael Andersson Anders Svensson Christer Pellrud	X X X	X X X	X X X
118 Sveriges Filmregissörer	Christina Olofson Leyla Assaf-Tengroth	X X	X X	X X
119 Svenska Regissörsföreningen	Viktoria Sjöholm Niclas Sandström	X X	X X	X X
GÄSTER/OBSERVATÖRER		14/6	15/6	16/6
Eva Nordmark TCO		X		
Andreas Beckert, TCO		X	X	
Tomas Bolme		X	X	
Ann Mari Engel, Svensk Teaterunion		X	X	X
Björn Rosengren, Film/TV-producenterna		X		
Stefan Moberg, Valberedningen		X	X	X
Philippa Wallér, Valberedningen		X	X	X
Anders Hemström, Valberedningen		X	X	X
Rolf Rembe		X	X	X
Gunnar Furumo		X	X	X
Gunilla Wernelind, KPMG		X		
Eva Fagerberg, OFR		X		
Helene Bergstedt, TRS				X
Tomas Sander		X	X	X
Jonas Nordling, Journalistförbundet		X	X	X
Mathias Clason, Svenska Regissörsföreningen		X	X	X
FÖRBUNDSSTYRELSEN		14/6	15/6	16/6
Anna Carlson		X	X	X
Gunnar Lundberg		X	X	X
Minna Krook		X	X	X
Simon Norrthon		X	X	X
Thomas Nording		X	X	X
Beatrice Järås		X	X	X
Ulrika Dalenstam		X	X	X
Therése Hörnqvist		X	X	X
Jenny Larsson		X	X	X
Karin Larson		X	X	
Pontus Plaenge		X	X	X
Annika Stödberg		X	X	X
Ulla Svedin		X	X	X
Anna Sjövall, adjungerad		X	X	

FÖRESLAGNA TILL FÖRBUNDSSTYRELSEN	14/6	15/6	16/6
Edward Buffalo Blomberg	X		
Zofi Nilsson	X	X	X
Robert Forsman	X	X	X
Måns Clauson			
Inga Onn	X	X	X
Martyna Lisowska	X	X	
KANSLIET	14/6	15/6	16/6
Moa Alfvén	X	X	X
Sara Andersson	X	X	X
Åse Axberg	X	X	X
Norberto dos Santos	X	X	X
Heléne Ekdahl			X
Eleonor Fahlén	X	X	X
Victor Frost	X	X	
Mårten Gunnartz	X	X	X
Siv Hylén	X	X	X
Jaan Kolk	X	X	X
Shoshana Kushner	X	X	X
Yvonne Lindberg	X	X	X
Lotta Lundkvist	X	X	X
Bengt Mannberg	X	X	X
Ulf Mårtens	X	X	X
Christer Petersson	X	X	X
Marianne Persson	X	X	
Mimi Raam Bräutigam	X	X	X
Julia Reinhard	X	X	X
Janette Skille	X	X	X
Madeleine Wagemyr	X	X	X
Yvonne Wahlström	X	X	X
Lars Åström	X	X	X

Fastställande av dagordning och arbetsordning

Förslag till

DAGORDNING

1. Riksstämmans öppnande
2. Stämmans behöriga utlysande
3. Fastställande av röstlängd
4. Val av ordförande, sekreterare och justerare
5. Dagordning och arbetsordning
6. Tillsättande av utskott
  - a. ekonomi- och stadgeutskott
  - b. allmänt beredningsutskott
7. Teaterförbundets årsredovisningar
  - a. förbundsstyrelsens årsredovisningar för åren 2012 och 2013
  - b. revisorernas berättelser för åren 2012 och 2013
  - c. ansvarsfrihet för styrelsen för åren 2012 och 2013
8. Djurgårdsmässans Stiftelse, Stiftelsen Höstsol, Emelie Haglunds fond samt andra till Teaterförbundet knutna fonder och stiftelser:
  - a. styrelsernas berättelser för åren 2010-2013
  - b. revisorernas berättelser
  - c. ansvarsfrihet för styrelsen

Årsredovisningar och revisionsberättelser för i punkt 8 nämnda stiftelser och fonder kommer finnas tillgängliga vid riksstämman.
9. Presentation av valberedningens förslag samt eventuellt tillkommande förslag
10. Organisation och stadgar

Förbundsstyrelsens förslag rörande förbundets organisation, förslag till stadgeändringar samt yttrande över motionerna 1-4

11. Ekonomi

Förbundsstyrelsens förslag till medlemsavgifter och avdelningsbidrag samt yttrande över motionerna 5-9

12. Rekrytering

Förbundsstyrelsens rapport om rekryteringsarbetet samt yttrande över motion 10

13. Scen- och filmpolitik

Förbundsstyrelsens rapport om det scen- och filmpolitiska arbetet

14. Frilans- och yrkesfrågor

Förbundsstyrelsens yttranden över motionerna 11-14

15. Jämställdhet och mångfald

Förbundsstyrelsens rapport och förslag om arbetet med jämställdhets- och mångfaldsfrågor

16. Upphovsrätt

Förbundsstyrelsens yttrande över motion 15

17. Avtalsfrågor

Förbundsstyrelsens yttrande över motionerna 16-18

18. Pensionerna på institutionsteatrarna

Förbundsstyrelsens rapport om förhandlingarna om ett nytt pensionsavtal för scenkonstinstitutionerna

19. Valfrågor

- a. förbundsordförande
- b. vice förbundsordförande
- c. tre övriga ledamöter i verkställande utskottet
- d. tio ledamöter i förbundsstyrelsen
- e. två revisorer och suppleanter för dessa
- f. fem ledamöter i valberedningen
- g. ersättning till förbundsstyrelse och revisorer

20. Utdelning av Teaterförbundets guldmedalj, fackligt stipendium med mera

21. Eventuella uttalanden

22. Riksstämmans avslutande

Förslag till arbetsordning

Arbetsordningen för riksstämman regleras i stadgarnas § 31. Därutöver gäller följande:

Presidium

Riksstämmans presidium utgörs av mötesordförande och mötessekreteraren.

Debattregler

Begäran om ordet sker till presidiet som upprättar en talarlista. Förbundsordföranden, styrelsens föredragande och handläggande funktionärer har rätt att, efter anmälan till presidiet, erhålla ordet oberoende av uppgjord talarlista.

Alla yrkanden skall överlämnas skriftligt till presidiet på en för detta särskilt upprättad blankett. Endast skriftligt framförda förslag ställs under proposition.

Stämman kan, efter förslag till presidiet, besluta om tidsbegränsning.

Utskott

För beredning av ärenden som stämman beslutar om skall det inrättas två utskott. Dels ett ekonomi- och stadgeutskott som behandlar frågor som rör förbundets ekonomi, stadgar och organisation. Dels ett allmänt beredningsutskott som behandlar alla övriga ärenden, inklusive eventuella uttalanden.

Till vardera utskott utses fem ombud. Till utskotten adjungeras också två ledamöter från förbundsstyrelsen, varav en som sammankallande och funktionärer från kansliet som tjänstgör som sekreterare.

Val

Valberedningens förslag till ordförande, förbundsstyrelse och revisorer redovisas på dagordningspunkt 9. Ytterligare nomineringar skall göras under denna punkt eller anmälas skriftligen till presidiet senast kl 18.00 lördagen den 14 juni.

I anslutning till valen, som sker måndagen den 16 juni, under dagordningspunkt 19, får inga kandidater framföras utöver dem som föreslagits av valberedningen eller som nominerats under lördagen.

Presidiet skall under dagordningspunkt 19 ställa under proposition dels valberedningens förslag, dels de under lördagen nominerade kandidater vilkas namn åter framförs av ett ombud. De som blivit föreslagna ska även ha förklarat sig villiga att kandidera.

Val av förbundsordförande, vice ordförande, ytterligare tre ledamöter i verkställande utskottet samt övriga ledamöter i förbundsstyrelsen äger rum var för sig. Detsamma gäller för val av ordinarie revisorer och revisorssuppleant.

Valen sker med acklamation. Begärs sluten omröstning skall sådan verkställas. Vid sluten omröstning skall varje valsedel uppta lika många namn som valet avser. Namn som icke är ställda under proposition får inte heller tas upp på valsedeln. Följs inte dessa regler kasseras valsedeln. Varje namn som upptagits på en giltig valsedel erhåller en röst. De som erhållit flest antal röster förklaras valda.

Val av valberedning

För val av ledamöter till valberedningen ska nomineringar lämnas till presidiet senast kl 18.00 söndagen den 15 juni. De föreslagna ska ha förklarat sig villiga att kandidera. Valet sker under dagordningspunkt 19.

Rese- och traktamentsersättningar

Reseersättning utgår till ombud bosatta utanför Stockholm. Traktamente utgår inte då Teaterförbundet svarar för mat och logi under mötet.

Förteckning över stiftelser och fonder knutna till Teaterförbundet

Namn	Ansvarig styrelse	Ändamål
Filmfonden	Förbundsstyrelsen	Stiftelsen har för ändamål att främja filmändamål. Anslaget används huvudsakligen för medverkan i internationella möten som avser filmarbete och upphovsrättsfrågor.
Studie- och Resefonden	Förvaltningsutskottet	Stiftelsen har för ändamål att organisera och bekosta deltagandet i nordiska och internationella fackliga verksamheter.
Humanitära fonder	Förvaltningsutskottet	Förbundet har två fonder med samma ändamål som samförvaltas. Fonderna har för ändamål att lämna understöd åt behövande personer som har eller haft arbete vid teater.
Anna Petterson-Norries fond	Förvaltningsutskottet	Stiftelsen har för ändamål att ge en hederspension till en manlig eller kvinnlig scenisk artist.
Beskattade- och obeskattade fonder	Förvaltningsutskott	Teaterförbundet förvaltar 28 stipendiefonder varav 26 fonder delar ut konstnärliga stipendier och 2 fonder delar ut understöd. Stipendierna delas ut vartannat år.
Djurgårdsmässans stiftelse	Styrelsen består av 7 ledamöter varav 4 utses av FS	Stiftelsen har för ändamål att bereda understöd åt behövande personer som har haft konstnärligt arbete inom teater. För närvarande erhåller ca 68 personer kvartalsvis ett fast bidrag.
Stiftelsen Höstsol	Styrelsen består av 8 ordinarie ledamöter och 1 suppleant. FS utser 4 ledamöter samt suppleant	Stiftelsen har för ändamål att bereda understöd åt behövande personer som har haft konstnärligt arbete inom teater. För närvarande erhåller ca 7 personer kvartalsvis ett fast bidrag.
Emelie Haglunds Minnesfond	Består av samma ledamöter som sitter i Höstsols styrelse	Att främja vård av behövande skådespelare eller skådespelerskor.
Teatersol AB	TF (8,4%) och Höstsol (91,6%). Styrelse består av 4 ledamöter varav 1 utses av FS	Äga och förvalta fastigheten Pilträdet 2

Organisation och stadgar

Förbundsstyrelsens förslag rörande organisation och stadgar samt yttranden över motionerna 1-4

Efter föregående riksstämma inrättade förbundsstyrelsen en arbetsgrupp för att under riksstämmoperioden arbeta med organisationsfrågor och även ta fram ett underlag till denna riksstämma. Organisationsgruppens arbete har legat till grund för förbundsstyrelsens förslag till riksstämman och förslagen till stadgeändringar.

Under denna punkt behandlas också fyra motioner som tar upp olika organisationsfrågor. Förbundsstyrelsen har i sitt förslag när det gäller utvecklingen av förbundets organisation beaktat motionerna.

Organisationsgruppens rapport - *Teaterförbundet rustat för framtiden*

Organisationsgruppen tillsattes av förbundsstyrelsen på uppdrag av 2010 års riksstämma med uppdrag att följa upp och utveckla förbundets organisation. I gruppen har Jenny Larsson, Karin Larson, Thomas Nording och Ulla Svedin ingått. Från kansliet har Sara Andersson och Jaan Kolk deltagit.

Gruppens bedömning var att det inte finns motiv för någon större övergripande strukturförändring av organisationen. Den struktur som idag finns i form av yrkesavdelningar, loklavaldelningar och regionråd är ändamålsenlig. Däremot finns ett behov av att utveckla, stötta och även komplettera organisationen.

Förbundsstyrelsen delar organisationsgruppens slutsatser och föreslår, med vissa kompletteringar och ändringar bland annat utifrån inkomna motioner, att rapporten *Teaterförbundet rustat för framtiden* ska läggas till grund för arbetet med att utveckla förbundets organisation under kommande riksstämmoperiod.

Stadgefrågor

Som en konsekvens av de förslag som läggs i organisationsrapporten föreslås vissa stadgeändringar. Det gäller en komplettering av stadgarnas § 1, med förbundets värdegrund samt en stadgereglering av egenföretagarrådet och studentrådet. Därutöver föreslår förbundsstyrelsen två förtydliganden i stadgarnas § 8 och § 10 vad gäller medlems skyldighet.

I organisationsrapporten föreslås också en mer omfattande översyn och uppdatering av förbundets stadgar. Riksstämman föreslås ge förbundsstyrelsen i uppdrag att göra detta till 2016 års förbundsmöte. I uppdrag ska också ingå att göra en översyn av de så kallade normalstadgarna för förbundets avdelningar, råd och klubbar.

Motion 1

Regionråd Väst - Namnbyte på regionråden

Teaterförbundets regionråd har i sitt uppdrag kontakt med såväl regionala politiker, tjänstemän och media som medlemmar. I det arbetet är det viktigt att avsändaren, det vill säga regionrådet, är tydlig och att mottagaren förstår vilka regionråden representerar. Motionären har lyft problematiken med att ha ett allt för tydligt namn, ett namn som kan ge andra associationer än vad man vill uppnå.

Förbundsstyrelsen förstår detta och tycker att en uppdatering av namnen ligger i linje med det som även organisationsgruppen kommit fram till rörande regionrådets uppdrag. För att ändå tydliggöra den regionala förankringen föreslår förbundsstyrelsen att regionråden byter namn till:

- Teaterförbundet region Norr
- Teaterförbundet region Väst
- Teaterförbundet region Stockholm
- Teaterförbundet region Syd

I den organisatoriska strukturen och stadgan benämns råden även fortsättningsvis som regionråd men med nya namn.

Motion 2

Regionråd Stockholm - Bildande av lokal avdelning för Stockholms fria scenkonstnärer

Förbundsstyrelsen delar motionärernas uppfattning om behovet av att skapa en organisatorisk form för arbetet kring den fria scenkonsten i Stockholm. Bakgrunden till motionen är erfarenheterna från det framgångsrika arbete som genomfördes under hösten 2013 kring Stockholms stads kulturförvaltnings hantering av anslagen till den fria scenkonsten. Där kunde regionråd Stockholm i nära samarbete med förbundet centralt organisera ett effektivt påverkansarbete. Samtidigt kan konstateras att även om detta arbete blev mycket framgångsrikt så finns i den nuvarande strukturen inte någon naturlig plats för denna typ av arbete.

När man i motionen talar om en lokalavdelning så är detta en struktur som är knuten till det lokala fackliga arbetet vid institutionsteatrarna. En lokalavdelnings arbete är i första hand inriktat gentemot enskilda arbetsgivare till skillnad från det politiskt påverkansarbete gentemot bland annat Stockholms stad och landsting.

Det passar inte heller in i strukturen med yrkesavdelningar genom att denna typ av arbete berör medlemmar från flera olika yrkesavdelningar.

Inte heller regionrådsstrukturen är lämplig även om det konkreta arbetet kring stödordningarna för den fria scenkonsten i Stockholm skett inom ramen för regionrådet. Regionråden har ett bredare uppdrag som inte är begränsat till den fria scenkonsten.

Frågan om att utveckla och komplettera förbundets organisation för att möta nya behov är också något som tas upp i förbundsstyrelsens förslag rörande utvecklingen av förbundets organisation. Där pekas bland annat på möjligheterna att bygga upp mer närverksbaserade strukturer både på nationell och regional basis.

Mot denna bakgrund föreslås att det på försök inrättas en kompletterande mer nätverksbetonad struktur inom förbundet. Denna föreslås få arbetsnamnet "Stockholms fria scenkonstnärer inom Teaterförbundet". Nätverket kan inrättas efter en ansökan från initiativtagarna till förbundsstyrelsen och tilldelas inledningsvis ett startbidrag på 10 000 kr med möjlighet att på samma sätt som avdelningar och råd inom förbundet komma in med ansökningar till VU om extra bidrag för olika aktiviteter.

Motion 3

Avdelning 112, Administration, produktion och kommunikationsavdelningen –

Uppföljning av bifallna motioner

Motionären vill öka insynen och uppföljningen av tagna beslut vid riksstämman. Detta är något som förbundsstyrelsen ser som ytterst viktigt. Vid både riksstämman och förbundsmöte tas beslut som kan påverka hela förbundets verksamhet. Därför är det viktigt hur dessa beslut redovisas och följs upp. Det är även viktigt för alla motionärer att få återkoppling på det arbete och de förändringar som deras motioner legat till grund för. Vid riksstämman och förbundsmöte sker återkommande redovisningar av verksamheten den senaste stämman eller mötet. I dessa redovisningar sammanfattas vad som hänt sen sist. Dessa redovisningar ska bli än tydligare och skickas ut till fler än de som deltar vid stämmorna. Även rutiner för återkopplingen till motionärerna ska utarbetas.

Motion 4

Avdelning 15 Riksteatern - Oseriösa företag

Förbundsstyrelsen delar motionärernas uppfattning om att förbundet i sin verksamhet ska vara observant på oseriösa företag och särskilt då företag som inte är villiga att teckna kollektivavtal. När det gäller Ryanair som nämns i motionen har förbundet sedan länge haft som policy att resor som är kopplade till förbundets verksamhet inte ska ske med Ryanair. Förbundet har också i övrigt som policy att så långt som möjligt undvika att anlita företag som saknar kollektivavtal. Förbundet har dock begränsade möjligheter att mer generellt gå ut och informera medlemmar om företag som kan uppfattas som "oseriösa".

När det gäller förbundets egen fackliga verksamhet så finns på förbundets webbplats sedan en tid tillbaka en förteckning över arbetsgivare som inte velat teckna kollektivavtal med förbundet. Förbundet har också alltid tillmötesgått andra förbunds begäran om stöd när det gäller rätten och möjligheterna att teckna kollektivavtal. Förbundsstyrelsen delar dock motionärernas uppfattning om att förbundet bör vara mer aktivt i opinionsbildningen kring denna typ av frågor. Ett exempel på detta är den förteckning över matställen med kollektivavtal som Hotell- och restauranganställdas förbund tagit fram under namnet "Schysta listan".

Förbundsstyrelsen föreslår riksstämman besluta:

- att** lägga rapporten *Teaterförbundet rustat för framtiden* till grund för att utveckla förbundets organisation under kommande riksstämmoperiod
- att** anta förslaget till stadgeändringar
- att** uppdra åt förbundsstyrelsen att göra en översyn av förbundets stadgar till förbundsmötet 2016
- att** med förbundsstyrelsen yttrande bifalla motion 1
- att** med förbundsstyrelsen yttrande bifalla motion 2
- att** med förbundsstyrelsen yttrande bifalla motion 3
- att** med förbundsstyrelsen yttrande anse motion 4 besvarad

Motionerna

Motion 1

Regionråd Väst - Förändra namnet på Regionråden

Vi vill från Teaterförbundets Regionråd Väst förändra namnet på Regionråden. I våra kontakter med politiker, tjänstemän, medlemmar och nyhetsmedia upplever vi att Regionråden inte naturligt associeras till kultur eller till Teaterförbundet utan istället uppfattas som en fristående grupp av okänt ursprung. Tankarna går till Exportrådet eller till Handelskammaren, inte till Teaterförbundets förlängda arm.

Vi är Teaterförbundet i regional tappning och det är vi som är motparten till politiker och tjänstemän i frågor som rör den regionala kulturpolitiken.

Regionråd Väst föreslår därför stämman besluta:

- att** Regionråden byter namn till "Teaterförbundet Väst", "Teaterförbundet Syd", "Teaterförbundet Norr" och "Teaterförbundet Stockholm".

Motion 2

Regionråd Stockholm – Bildande av lokal avdelning för Stockholms fria scenkonstnärer

Vi vill från Teaterförbundets Regionråd Stockholm att Teaterförbundet centralt bildar en lokalavdelning för Stockholms fria scenkonstnärer.

Med bakgrund av de senaste åren har det kulturpolitiska klimatet och förutsättningar för att verka som fri scenkonstnär ändrats radikalt. I våra kontakter med de fria scenkonstgrupperna i Stockholm upplever vi att dessa saknar stöd och konkret hjälp i frågor som rör den alltmer hårdnande tonen från deras motpart Stockholms kulturförvaltning och landsting.

Stockholms professionella fria scenkonstnärer utgör en stor bas av den befintliga scenkonsten i Sverige och främjar all scenkonst oavsett regional tillhörighet.

För att de fria grupperna ska kunna verka måste det skapas förutsättningar av kulturförvaltning, landsting och kulturdepartement m.fl. såväl som av Teaterförbundet då flertalet medlemmar tillhör samtliga yrkesavdelningar men saknar en egen avdelning för sina specifika frågor.

Motion 3

Avdelning 112, Administration, produktion och kommunikationsavdelningen

Uppföljning bifallna motioner

Vid varje Riksstämma bifalls eller avslås motioner som medlemmarna lämnat in. Det är viktigt för TFs medlemmar att återkoppling till tagna beslut effektueras. En motion som bifalls innebär en process som borde komma medlemmarna till del i fråga om information och återkoppling.

Avdelning 112 föreslår

att TF utvecklar en struktur för återkoppling till medlemmarna av bifallna motioner.

Motion 4

Avdelning 15 Riksteatern - Oseriösa företag

Det finns tyvärr ett ganska stort antal oseriösa arbetsgivare. Dessa bör uppmärksammas, och sättas under press enligt min mening. Ibland händer det att fackliga organisationer uppmanar sina medlemmar att bojkotta dylika företag. Ett exempel är från i fjol, då LO- distriktet Värmland uppmanade sina medlemmar att bojkotta Ryan Air.

Det finns också exempel på systerorganisationer som går ut i konflikt (som exempel callcenter företaget i Fränsta), och liknande konflikter bör också offentligt stödjas av Teaterförbundet.

Visar vi sympati för andra arbetstagarorganisationer kan troligen vi få stöd tillbaka vid ev. stridsåtgärd.

Avd 15 yrkar därför:

att Teaterförbundet uppmärksammar oss på oseriösa företag, och uppmanar våra medlemmar att bojkotta dessa.

att Teaterförbundet stöder systerorganisationer som är i konflikt.

Förslag till stadgeändringar

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
§ 2 Uppgift Förbundet är partipolitiskt obundet samt har till ändamål att tillvarata medlemmarnas sociala, rättsliga, konstnärliga och ekonomiska intressen. att verka för jämställdhet såväl inom förbundet som i övrigt att i enlighet med deras ändamål förvalta förbundets fonder och stiftelser i den mån dessa icke handhas av särskilda styrelser, samt att representera medlemmarna gentemot deras arbetsgivare/uppdragsgivare i frågor som grundas på svensk lag och som emanerar ur rättsförhållanden med huvudsaklig inriktning på svenskt territorium.	§ 2 Uppgift och Värdegrund Förbundet är partipolitiskt obundet samt har till ändamål att tillvarata medlemmarnas sociala, rättsliga, konstnärliga och ekonomiska intressen, att verka för jämställdhet såväl inom förbundet som i övrigt, att i enlighet med deras ändamål förvalta förbundets fonder och stiftelser i den mån dessa icke handhas av särskilda styrelser, samt att representera medlemmarna gentemot deras arbetsgivare/uppdragsgivare i frågor som grundas på svensk lag och som emanerar ur rättsförhållanden med huvudsaklig inriktning på svenskt territorium. <i>Förbundets värdegrund vilar på FN:s allmänna förklaring om mänskliga rättigheter där det slås fast att människors lika värde och rättigheter. Alla har rätt att utvecklas och bidra till samhällets utveckling genom sina kunskaper och erfarenheter oavsett kön, etniskt ursprung eller sexuell läggning. Kvinnor och män ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom samhällets alla områden. Inom arbetslivet skall alla ha samma möjligheter att påverka sina arbetsvillkor oavsett anlitandeform. Dessa grundläggande värderingar ska genomsyra förbundets verksamhet.</i>

§ 8 Medlems skyldigheter b) Medlem är skyldig att vid inträde i förbundet och därefter när förbundsstyrelsen det bestämmer till förbundsstyrelsen lämna uppgift rörande utbildnings-, löne- och övriga yrkesförhållanden.	§ 8 Medlems skyldigheter b) Medlem är skyldig att både vid inträde och därefter vid förändring lämna aktuella uppgifter som påverkar medlemskapet och medlemsavgiften, uppgifter som rör utbildnings-, löne- och övriga yrkesförhållanden.
§ 10 Uttråde eller uteslutning ur förbundet Medlem äger rätt att, efter skriftlig anmälan, utträda ur förbundet. Utträdet ur förbundet träder i kraft vid det månadsskifte som inträder två månader efter att begäran om utträde kommit förbundet tillhanda. ...	§ 10 Uttråde eller uteslutning ur förbundet Medlem äger rätt att, efter skriftlig anmälan, utträda ur förbundet. Utträdet ur förbundet träder i kraft vid det månadsskifte som inträder två månader efter att begäran om utträde kommit förbundet tillhanda och efter att medlemmen fullgjort sina ekonomiska skyldigheter gentemot förbundet. ...
§ 21 Ordförande-råd Ordföranderådet är ett rådgivande organ till förbundsstyrelsen för behandling av för förbundet centrala frågor av principiell betydelse. Ordföranderådet består av ordföranden i yrkesavdelningar, lokalavdelningar samt regionråd ersättare för dessa. Har yrkesavdelning mer än 1000 medlemmar äger den dock rätt att sända ytterligare en representant.	§ 21 Ordförande-råd Ordföranderådet är ett rådgivande organ till förbundsstyrelsen utom i avtalsfrågor som hanteras enligt § 22. Ordföranderådet kan också förrätta fyllnadsval till förbundsstyrelsen enligt § 15 och till valberedningen enligt § 14.

Vid omröstning uppbär samtliga avdelningar lika många röster som deras avdelning har ombud på riksstämman. Ordföranderådet sammanträder på kallelse av förbundsstyrelsen. Förbundsstyrelsen kan, i enlighet med 15, hänskjuta frågan om vakans i förbundsstyrelsen till ordförändekonferensen. För beslut i valfrågor krävs att $\frac{3}{4}$ av avdelningarnas representanter är närvarande. Kallelsen med föredragningslista till ordföranderådet skall utsändas senast 14 dagar före mötet. På föredragningslistan kan, förutom avtalsfrågor, tas upp sådana frågor där behov föreligger av samråd mellan förbundsstyrelsen och avdelningarna och/eller där utbyte av information och erfarenheter mellan avdelningarna bedöms som värdefull. Förbundsstyrelsen deltar i ordföranderådet, dock utan rösträtt, såvida inte ledamot företräder viss avdelning. Ordföranderådet leds av förbundsordföranden eller, vid förfall av denne, av vice ordföranden.	<i>Ordföranderådet består av ordförandena i yrkesavdelningarna eller ersättare för dessa. Har en yrkesavdelning mer än 1000 medlemmar äger denna dock rätt att sända ytterligare en representant.</i> <i>Ordföranderådet sammanträder på kallelse av förbundsstyrelsen. Kallelse med dagordning ska utsändas senast 14 dagar före mötet. Förbundsstyrelsen deltar vid ordföranderådets möten, dock utan rösträtt, såvida ledamot inte företräder viss avdelning. Om någon så begär uppbär avdelningarnas representanter vid omröstning lika många röster som deras avdelningar har ombud på riksstämman.</i> <i>Ordföranderådet leds av förbundsordföranden eller, vid ordförandes frånvaro, av vice ordförande.</i>
§ 26 Riksstämmans sammansättning Teaterförbundets riksstämman består av ombud valda på sätt som framgår av §§ 41, 45 och 49	§ 26 Riksstämmans sammansättning Teaterförbundets riksstämman består av ombud, valda på sätt som framgår av §§ 41, 45, 49, 51 och 52.

§ 32 Förbundsmöte Förbundsmötet består av ombud, valda på sätt som framgår av §§ 41, 45 och 49	§ 32 Förbundsmötets sammansättning Förbundsmötet består av ombud, valda på sätt som framgår av §§ 41, 45, 49, 51 och 52.
	Ny § 51 Egenföretagarråd <i>För arbetet med egenföretagarfrågor inom förbundet inrättas ett egenföretagarråd. För rådet finns en arbetsordning som fastställs av förbundsstyrelsen. Egenföretagarrådet har rätt att utse ett ombud till riksstämman samt ett ombud till förbundsstämma.</i>
	Ny § 52 Studentråd <i>För arbetet med studentfrågor inom förbundet inrättas ett studentråd. För rådet finns en arbetsordning som fastställs av förbundsstyrelsen. Studentrådet har rätt att utse ett ombud till riksstämman samt ett ombud till förbundsstämma.</i>
§ 51 Stadgeändring	Ny § 53 Stadgeändring
§ 52 Upplösning	Ny § 54 Upplösning

Organisationsrapport

Teaterförbundet rustat för framtiden

Inledning

I arbetet med att stärka förbundets organisation har fyra tydliga utvecklingsområden identifierats:

- Det första är det fackliga arbetet utanför institutionsteaterområdet där redan påbörjade insatser med klubbar och fackliga ombud behöver stärkas.
- Det andra är det regionala arbetet och då särskilt i regioner/län där det inte finns förutsättningar att inrätta regionråd.
- Det tredje är arbetet med egenföretagarfrågor.
- Det fjärde är att skapa en tydlig struktur för studenter inom förbundet.

Samtidigt finns även en rad utvecklingsområden inom ramen för den befintliga organisationen. I den genomgång av organisationen och avdelningarnas uppgifter, arbete och ansvarsområden som organisationsgruppen gjort framkom brister. De områden som lyftes fram var arbetet med kommunikation, samspel, återkoppling och ansvarsfördelning.

Kommunikation är en tvåvägsprocess där det sker ett utbyte av information. För att kommunikationen inom organisationen ska kunna fungera är det av största vikt att alla inom organisationen ser det som just en tvåvägsprocess och därmed tar ansvar för denna.

För Teaterförbundets interna kommunikation är e-post och nyhetsbrev viktiga verktyg. Webb-platsen är navet i den externa kommunikationen och samspelar med övriga kanaler, som sociala medier, nyhetsbrev, tidningen Scen & Film och andra medlemsutskick. Många avdelningar skapar egna kanaler via sociala medier och kan genom det öka sin synlighet och även tydligt rikta sin information.

Samspel och återkoppling mellan förbundets avdelningar, förbundsstyrelse och kansli är en förutsättning för att organisationen ska kunna fungera och för att alla ska känna sig insatta och delaktiga i verksamheten. Ett återkopplande flöde hjälper organisationen och risken för att tappa bort viktig information minskar. Verktyg för att få samspelet och återkopplingen att fungera är utsedda kontaktpersoner, fungerande rutiner och policys för återkoppling och en synlig struktur av hur informationen tas om hand och används. Kansliet är ett nav som ser till att återkopplingen omhändertas och som säkerställer att det finns underlag för överlämning och kunskapsöverföring.

Vem som har ansvar, vad man har ansvar för och vem som delegerar ansvar är också viktigt att klargöra i alla processer. Tydlighet vad gäller ansvarsfördelning och mandat gör att det blir lättare att arbeta i en så komplex organisation som Teaterförbundet är.

Teaterförbundets organisation är beroende av engagerade medlemmar och förtroendevalda. Förbundsstyrelse, avdelningar och råd utgör basen för hur detta engagemang struktureras.

Förbundets arbete bygger på att medlemmar vill engagera sig fackligt. En förutsättning för det engagemanget är att man känner sig trygg i sin roll, att man får stöd från förbundet och att man känner sig trygg i mötet med bland annat arbetsgivare. Genom att bemöta och arbeta med all otrygghet som medlemmarna kan uppleva i förhållande till ett fackligt engagemang förbättras förutsättningarna för det fackliga arbetet.

Yrkesavdelningar

Teaterförbundet har femton yrkesavdelningar. Alla Teaterförbundets medlemmar tillhör en yrkesavdelning. Yrkesavdelningarna är stommen i förbundet och bygger på yrkesgemenskap oavsett anställningsform. Yrkesavdelningarnas fördjupade arbete på sina respektive områden ger förbundet den kompetens och specialistkunskap som behövs för att kunna företräda ca 130 olika yrkestitlar.

Att synliggöra yrkesavdelningarna och deras verksamhet i förbundets externa och interna kommunikation är viktigt för både igenkänning, rekrytering och engagemang. Avdelningarna själva kommunicerar via webb, nyhetsbrev, Scen& Film samt sociala medier, som kommit att bli ett viktigt verktyg. Ett arbete har inletts med att kansliet i samarbete med yrkesavdelningarna utvecklar avdelningarnas kommunikation.

Samspelet och återkopplingen mellan yrkesavdelningarnas styrelser, förbundsstyrelsen, kansliet och även övriga avdelningar och råd är nödvändigt för att få en fungerande organisation. Ett viktigt verktyg är de kontaktpersoner som utses i förbundsstyrelsen och på kansliet.

Kansliet ansvarar för och bjuder in till Yrkesavdelningskonferensen, en årligen återkommande mötesplats vars syfte är att stötta yrkesavdelningarna, ge information samt möjlighet till idéutbyte och nätverkande. Yrkesavdelningarnas styrelser erbjuder två gånger årligen en utbildning för att säkerställa kompetensen i respektive styrelse.

Flertalet av medlemmarna har en tydlig identitet och tillhörighet till en yrkesavdelning men många kan även hamna i gränslandet mellan två eller till och med tre yrkesavdelningar. Idag är man som medlem primärt med i en yrkesavdelning men har möjlighet att sekundärt tillhöra ytterligare yrkesavdelningar. På det sättet kan de medlemmar som så önskar ta del av information från fler yrkesavdelningar. Några yrkesavdelningar är så stora att det finns behov av att skapa mindre grupper och nätverk för specifika yrken eller sektorer. Dessa nätverk och grupper bör även kunna vara yrkesavdelningsöverskridande.

Att arbeta vidare med:

- En kommunikationsstrategi i samarbete mellan kansli och yrkesavdelningar
- Gemensamma rutiner för återkoppling mellan kansli och avdelningar, avdelningar och förbundsstyrelse samt mellan avdelningar och råd
- Kontaktpersonernas uppdrag definieras och förankras i organisationen
- Återkommande utbildningar för styrelserna
- Möjligheten att bilda nätverk och grupper inom och mellan yrkesavdelningar

Lokalavdelningar

Teaterförbundet har idag 34 lokalavdelningar på institutioner runt om i landet. Deras närvaro och synlighet i det dagliga arbetet på institutionerna har stor betydelse för förbundets fackliga och rekryterande arbete.

Lokalavdelningarna har ett ansvar i att kommunicera sin närvaro till de medlemmar som finns på institutionen. Lokalavdelningarnas synlighet är speciellt viktig för de frilansande medlemmar som arbetar på institutionerna under kortare eller längre perioder. Alla oavsett anställningsform som arbetar på en institution och är medlemmar i Teaterförbundet tillhör den lokalavdelningen.

Lokalavdelningarna ansvarar för den lokala rekryteringen och kommunikationen. Till avdelningsstyrelsernas hjälp i detta arbete finns kansliet samt olika verktyg i form av trycksaker, e-post, medlemsmöten och utbildning. För att säkerställa lokalavdelningarnas kompetens ges kontinuerligt utbildning i arbetsrätt och grundkompetens i förbundets verksamhet.

De som ingår i lokalavdelningens styrelse bör så långt möjligt vara representativa för alla medlemmar. Därför bör det finnas både tillsvidareanställda, frilansare och representanter för olika yrkesområden i styrelsen. Valberedningen har ansvaret för styrelsens sammansättning och ska ta med detta i sitt arbete.

Ett sätt att säkerställa frilansarnas representation är det som togs upp i en motion till riksstämman 2010 om att stadgefästa inrättandet av en särskild frilansstol. En frilansstol är en ordinarie plats i styrelsen som alltid ska besättas av en frilansare. Vid riksstämman konstaterades att lokalavdelningarna bör ha frihet att utforma sina lokala styrelser men att detta var en modell som redan tillämpades av flera avdelningar.

I den vägledning om frilansare i lokalavdelning som förbundet gav ut 2011 står att olika system kan användas för att underlätta tillsättandet av frilansstolen. Ett är att efterträdare utses av lokalavdelningsstyrelsen och den person som innehar frilansstolen. Ett annat är att ge styrelsen mandat att besätta platsen vid vakans mellan årsmötena. Utöver frilansstolen kan naturligtvis fler poster i styrelsen innehas av frilansare.

Lokalavdelningarna ansvarar för en kontinuerlig återkoppling till kansli och förbundsstyrelse. Exempel på återkoppling är uppdatering och komplettering av uppgifter som rör styrelse samt aktuell verksamhet på lokalavdelningens område.

Att arbeta vidare med:

- Gemensamma rutiner för återkoppling mellan kansli och avdelningar, avdelningar och förbundsstyrelse samt mellan avdelningar och råd
- Kontaktpersonernas uppdrag definieras och förankras i organisationen
- Återkommande utbildningar för styrelserna
- Frilansarnas möjlighet till medverkan och påverkan i lokalavdelningsarbetet

Klubbar och fackliga ombud

Lokalavdelningarna har en särskild roll inom förbundet och har en lokal förhandlingsrätt som är knuten till institutionsteateravtalet. Inom biografområdet finns en facklig struktur av klubbar som är kopplat till yrkesavdelningen och biografavtalet. Det finns därutöver ett stort behov av att upprätta lokala fackliga strukturer också vid andra arbetsplatser. Detta kan ske både genom att inrätta klubbar och genom att utse fackliga ombud.

Det finns i dag endast sju klubbar vid sidan av lokalavdelningarna och klubbarna inom biografområdet. Karaktären på klubbarna är väldigt olika beroende på arbetsplatsernas och områdets förutsättningar. Exempel på vart det finns och skulle kunna bildas klubbar är privatteatrar, fria professionella grupper, gästspelsscener, konserthus och Teater-, Musik- och Dansallianserna.

Vid filminspelningar, privatteatrar och andra tillfälliga arbetsplatser, eller där förutsättningar för att bilda lokala klubbar saknas, bör istället en ordning med fackliga ombud införas och stimuleras.

Filmområdet är här en förebild där vi redan nu på flertalet inspelningar av långfilmer har fackliga ombud. Strukturen för hur detta fungerar kan med fördel användas på fler områden och en form för detta arbetas fram i samråd med förhandlingsavdelningen på Teaterförbundet samt berörda medlemsgrupper.

Intresset och behovet av att öppna upp för att hitta nya former för en facklig struktur, en mer flexibel modell som blir mer som ett mobilt fack, är något som bör undersökas närmare under kommande riksstämmoperiod.

Att arbeta vidare med:

- Verka för bildandet av fler klubbar
- Stimulera tillkomsten av fackliga ombud
- Skapa rutiner för återkoppling

Regionråden

Den regionala nivåns betydelse för kulturpolitiken har genom den så kallade samverkansmodellen blivit än mer påtaglig. Teaterförbundet har mött denna utveckling genom inrättandet av regionråd i Skåne, Västra Götaland, Stockholm och övergripande för Norrland.

Genom att utvecklingen mot storregioner avstannat får vi under överblickbar tid utgå ifrån 21 regioner/län. Med hänsyn till att det stora flertalet av förbundets medlemmar har sin bas i någon av storstadsregionerna saknas förutsättningar för en heltäckande nationell regionrådssatsning. Som ett komplement till regionråden föreslås därför en ordning med regionala kontaktpersoner.

Samtidigt behöver regionrådets uppdrag och ansvar förtydligas. I den arbetsordning som beslutats av förbundsstyrelsen i november 2008 står om regionrådets uppdrag:

För tillvaratagandet av medlemmarnas gemensamma intressen på regional nivå kan inrättas regionråd. Arbetsområdena omfattar bl a regionala kultur-, arbetsmarknads- och kompetensutvecklingsfrågor. Beslut om inrättande av tillkommande regionråd fattas av förbundsstyrelsen.

Regionrådets uppdrag och verksamhet föreslås förtydligas enligt följande:

För att möta regionaliseringen av kulturpolitiken och för att kunna arbeta med de regionala utvecklingsplaner och strategier som påverkar förbundets medlemmar finns regionråd i Skåne, Stockholm, Västra Götaland och övergripande för Norrland. Regionrådets uppdrag är att bevaka, följa upp och agera i frågor rörande den regionala scen- och filmpolitiken, arbetsmarknadsfrågor och kompetensutveckling. Utöver dessa områden har regionråden i uppdrag att i samspel med förbundet centralt bevaka och agera i frågor som är av regional betydelse. Regionråden ska årligen återkoppla sin verksamhet med förbundsstyrelsen och kontinuerligt stämma av sitt arbete med kansliet. Beslut om inrättande av nya regionråd fattas av förbundsstyrelsen.

I de regioner/län där regionråd saknas bör kansliet i samarbete med yrkesavdelningarna och berörda lokalavdelningar eftersträva att regionala kontaktpersoner utses.

Regionrådets ombud utses av yrkesavdelningarna. VU utser de regionala kontaktpersonerna. Två gånger per år träffas representanter för regionråden samt de regionala kontaktpersonerna för att stämma av och återkoppla sitt arbete med varandra.

KLYS, Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd, i vilken Teaterförbundet ingår, har till uppdrag att samordna konstnärsorganisationernas arbete gentemot de regionala kulturplanerna. Teaterförbundet representerar och svarar inom KLYS för arbetet inom scen- och filmområdet.

Att arbeta vidare med:

- Arbetsordningen för regionråden
- Inrätta regionala kontaktpersoner
- Utarbeta rutiner för återkoppling
- Formerna för samordningen inom KLYS

Valberedningar

Det ligger ett stort ansvar på förbundets olika valberedningar i deras arbete med att föreslå nya styrelser. En väl fungerande valberedning är en förutsättning för hög kvalitet i alla styrelser.

Det finns många viktiga aspekter för en valberedning att förhålla sig till. Det är därför lika viktigt att utbilda valberedningar som den nya styrelsen så att valberedningen känner sig hemmastadd i förbundets arbete och synen på ett framtida styrelsearbete. Valberedningen har ett utmanande arbete i att hitta personer som vill engagera sig och få dem att känna ansvaret, engagemanget och stoltheten i att vara förtroendevald. De ska även kunna vägleda dem i vad ett styrelsearbete i just den styrelsen innebär av ansvar, mandat och möjligheter.

Förbundsstyrelsen har utarbetat en "Lathund för valberedningar" som återfinns på förbundets webbplats under "Mina sidor". För att stärka valberedningarna i deras arbete behöver kommunikation, återkoppling och utbildning även omfatta dem i större utsträckning.

Att arbeta vidare med:

- Uppdatera och utveckla lathund, tips och information till valberedningarna
- Bjuda in valberedningarna i samband med styrelseutbildningar för avdelningarna
- Nätverk för valberedningarna

Egenföretagarråd

Egenföretagarrådet inrättades av förbundsstyrelsen på uppdrag av 2010 års riksstämma. Egenföretagarrådets ledamöter nomineras av yrkesavdelningarna. Rådets uppgift är att vara ett bollplank i egenföretagarfrågor och tillsammans med kansliet vara ansvarigt eller ansvara för kommunikation kring egenföretagarfrågor. Återkopplingen till och från rådet med förbundsstyrelse, förbundets avdelningar och kansli bidrar till att sätta egenföretagarfrågor i fokus i olika sammanhang.

Försöket med egenföretagarråd har fallit väl ut och därför föreslås att rådet permanentas och stadfästas. I detta ligger att rådet föreslås få rätt att utse ombud till riksstämma och förbundsmöte.

Att arbeta vidare med:

- Stadgeförslag om att permanenta verksamheten
- Skapa en struktur för återkoppling

Studentråd

Studenternas plats inom förbundet har länge setts som självklar. Det har dock inte funnits en organisatorisk förankring för studenter inom förbundet förutom, att de som alla övriga medlemmar ingår i yrkesavdelningarna. Unga medlemmar, studenter så väl som unga yrkesverksamma är en förutsättning för att förbundet ska fortsätta växa.

Under riksstämmoperioden har ett arbete påbörjats med att skapa ett studentråd. Studentrådet ska ge studenter en plattform för diskussion, möten och möjligheten att formulera och kommunicera studentfrågor inom förbundet. Studentrådet är även ett viktigt bollplank för hela organisationen.

Studentrådet föreslås bli permanent och stadgeregleras. I detta ligger att studentrådet föreslås få rätt att utse ombud till riksstämman och förbundsmöte. Den kommande förbundsstyrelsen bör också överväga att adjungera en företrädare för rådet till styrelsen.

Att arbeta vidare med:

- Stadgeförslag om att permanenta verksamheten
- Skapa en struktur för återkoppling

Ordföranderåd

I ordföranderådet ingår idag en representant för alla lokalavdelningar, regionråd och yrkesavdelningar. Stora yrkesavdelningar har två representanter. Ordföranderådet har en rådgivande funktion till förbundsstyrelsen samt har mellan riksstämmorna/förbundsmötena vissa formella uppgifter rörande bland annat beslut om fyllnadsval till förbundsstyrelse och valberedning.

Ordföranderådet har under senare år inte haft några fysiska möten. Uppgiften att förrätta fyllnadsval till förbundsstyrelsen har vid två tillfällen under riksstämmoperioden fullgjorts genom ett e-postförfarande. Besluten har då föregåtts av en omsorgsfull beredning där det varit konsensus kring förslagen.

Det behövs också i fortsättningen ett organ motsvarande ordföranderådet för att vid behov fatta beslut om bland annat fyllnadsval till förbundsstyrelsen och andra frågor som inte kan hanteras av förbundsstyrelsen och där det inte är motiverat att kalla in ett extra förbundsmöte. Med hänsyn till att yrkesavdelningarna utgör stommen i förbundets organisation och för att skapa en mindre resurskrävande organisation för fysiska möten bör ordföranderådet ombildas så att det endast består av ordförandena i yrkesavdelningarna.

Ordföranderådets tidigare uppgift vad gäller förhandlingsfrågor överfördes redan vid 2010 års riksstämma till förhandlingsdelegationer och avtalskonferenser för respektive avtalsområden. Av stadgarnas § 22 framgår att förbundsstyrelsen fattar beslut efter hörande av förhandlingsdelegation. Vad gäller större kollektivavtal, främst institutionsteateravtalet, kan dock en avtalskonferens med representation för berörda yrkesavdelningar och lokalavdelningar inkallas vilket motsvarar

ordföranderådets tidigare roll. Ändringen av ordföranderådets sammansättning påverkar därigenom inte lokalavdelningarnas inflytande över institutionsteateravtalsförhandlingarna. Med hänsyn till förhandlingsdelegationens centrala roll vad gäller institutionsteateravtalet är det samtidigt viktigt att förbundsstyrelsen utformar tydliga regler och rutiner för på vilket sätt som lokalavdelningarna kan nominera ledamöter till förhandlingsdelegationen och ges möjligheter att kontinuerligt följa förhandlingsarbetet.

Stadgereglering av förbundets värdegrund

Teaterförbundet bör, i likhet med många andra fackliga organisationer, tydliggöra förbundets värdegrund i förbundets stadgar. I stadgarnas § 2 anges för närvarande förbundets uppgift. En väg att göra detta är att utöka paragrafen till att också omfatta förbundets värdegrund.

I detta syfte föreslås följande lydelse som anknyter till en motsvarande reglering i TCOs stadgar:

I FN:s allmänna förklaring om mänskliga rättigheter slås fast att alla människor har lika värde och rättigheter. Alla har rätt att utvecklas och bidra till samhällets utveckling genom sina kunskaper och erfarenheter oavsett kön, etniskt ursprung eller sexuell läggning. Kvinnor och män ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom samhällets alla områden. Inom arbetslivet skall alla ha samma möjligheter att påverka sina arbetsvillkor oavsett anlitandeform. Dessa grundläggande värderingar ska genomsyra förbundets verksamhet.

Stadgeöversyn

I organisationsgruppens arbete framkom att det också finns behov av en allmän översyn av förbundets stadgar. Dessa har under årens lopp varit föremål för många förändringar, men det har inte gjorts någon samlad översyn. Det har medfört att de både språkligt och innehållsmässigt framstår som omoderna. Det finns också behov av att se över de normal- eller exempelstadgar som vid olika tillfällen tagits fram för yrkesavdelningar, lokalavdelningar och arbetsplatsklubbar. En sådan översyn utgör samtidigt också en grund för att skapa en bättre överblick av den stadgemässiga regleringen av olika verksamheter inom förbundet.

Ekonomifrågor

Förbundsstyrelsens förslag till medlemsavgifter, avdelningsbidrag och resebidrag samt yttrande över motioner 5 – 9

Förbundsstyrelsens förslag till medlemsavgifter

Teaterförbundet har jämfört med andra fackliga organisationer som är verksamma inom scen- och filmområdet en något högre nivå på medlemsavgifterna. Mot bakgrund av att konkurrensen om medlemmar skärpts och att förbundet har en stark ekonomisk grund så föreslår förbundsstyrelsen oförändrade avgifter för de kommande två åren. Dock bör riksstämman ge förbundsstyrelsen mandat att vid behov fatta beslut om en mindre höjning av medlemsavgiften för 2016.

Oförändrade avgifter kommer att ställa stora krav på att hushålla med förbundets resurser samtidigt som också medlemsutvecklingen är av stor betydelse. Under 2013 har förbundet för första gången sedan 2006 ökat i medlemsantal. En fortsatt aktiv medlemsrekrytering är därför avgörande både för förbundets fackliga styrka och för dess ekonomi.

På en punkt föreslås dock en justering. Det gäller medlemsavgiften för studerandemedlemmar som föreslås sänkas från 300 kr till 200 kr per år.

Förbundsstyrelsens förslag om avdelnings- och resebidrag

Förbundsstyrelsen föreslår en omfördelning av avdelningsbidragen genom en höjning av grundbidraget samt en viss minskning av den rörliga delen i bidraget. Bakgrunden till förslaget är att yrkesavdelningarna klarar sin verksamhet inom ramen för nuvarande anslag. En höjning av grundbidraget ger en starkare grundfinansiering av de mindre avdelningarna samtidigt som det inte bedöms påverka övriga avdelningar negativt.

Avdelningsbidraget betalas idag ut efter att förbundet har mottagit en verksamhetsberättelse och en ekonomiskredovisning för det gångna året. Förbundsstyrelsen föreslår att detta ska kompletteras med att yrkesavdelningarna även ska lämna en verksamhetsplanering för det kommande året.

Vidare föreslås en tydligare skrivning vad gäller bidrag till klubbar utanför lokalavdelningarna.

För att stödja och stimulera bland annat till utåtriktade aktiviteter i avdelningarna höjdes vid förbundsmötet 2012 ramen för extra avdelningsbidrag för yrkes- och lokalavdelningarna till 200 000 kr och för regionråden till 80 000 kr. Eftersom detta har utnyttjats i begränsad omfattning så föreslås inte någon höjning.

När det gäller resebidrag föreslås att den nuvarande begränsningsregeln för antalet resor och avdelning tas bort vilket i praktiken innebär en viss höjning av avdelningsbidragen för de avdelningar som slagit i taket. Dock anser förbundsstyrelsen att det ska finnas ett tak för antalet resor per möte. Detta föreslås ligga på max 10 styrelseledamöter per möte.

Motion 5

Avdelning 112, Administration, produktion och kommunikationsavdelningen –

Avdelningsbidrag till Yrkesavdelningar

Avdelningen motionerar för att samtliga yrkesavdelningar tilldelas ett lika stort fast grundbidrag, som möjliggör bibehållande av nuvarande medlemmar och ett progressivt rekryteringsarbete. Vidare föreslår avdelningen att ovanstående förslag kan kompletteras med en rörlig del av avdelningsbidraget, som fördelas efter medlemsantal.

Förbundsstyrelsen har förståelse för det resonemang som ligger bakom förslaget och har därför i sitt förslag om avdelningsbidrag varit lyhörd till motionen och föreslagit en omfördelning av bidragen så att en större andel av avdelningsbidraget utgår som ett fast grundbidrag oberoende av avdelningens storlek.

Motion 6

Avdelning 112, Administration, produktion och kommunikationsavdelningen –

Resebidrag till Yrkesavdelningar

Avdelningen motionerar om en förändring av dagens beslut avseende antal resor per avdelning och år och vill att samtliga yrkesavdelningar erhåller en resepott som möjliggör ett aktivt styrelsearbete – exempelvis 4 resor per år och styrelsemedlem, inkl. årsmöte.

Förbundsstyrelsen har följt upp utvecklingen av yrkesavdelningarna verksamhet och delar uppfattningen om att det inte är ändamålsenligt att genom bidragskonstruktionen begränsa antalet styrelsemöten. I förbundsstyrelsens förslag om resebidrag föreslås därför att den nuvarande begränsningsregeln slopas. Samtidigt föreslås dock ett tak vad gäller antalet resebidrag per möte. Detta föreslås ligga på max 10 styrelseledamöter per möte.

Förbundsstyrelsen vill i detta sammanhang också peka på möjligheterna att i samband med styrelsemötena anordna olika former av medlemsmöten.

Motion 7

Avdelning 112, Administration, produktion och kommunikationsavdelningen –

Ersättning för förlorad arbetsinkomst vid fackliga uppdrag

Avdelningen motionerar om att de fackliga representanter som i sitt förtroendeuppdrag utför fackligt arbete inom ordinarie arbetstid, ges ersättning för faktisk förlorad arbetsinkomst.

Förbundsstyrelsen beslutar regelbundet om nivån på ersättningar till förtroendevalda som deltar i det fackliga arbetet inom förbundet. Dessa ersättningar gör ingen skillnad på anställningsform och är utformade som ett enhetligt belopp beroende på mötenas karaktär och längd. Denna modell har utvecklats utifrån att förbundets förtroendevalda till största delen är frilansare och att det därför är svårt att frånga huvudprincipen om att alla förtroendevalda behandlas lika.

Förbundsstyrelsen är samtidigt medveten om att för en del förtroendevalda, främst vid institutioner vars arbetsgivare gör löneavdrag vid fackliga uppdrag som inte ger rätt till ledighet med bibehållen lön, kan drabbas av en viss ekonomisk skada och försöker därför ta hänsyn till detta vid beslut om ersättningsnivåerna.

Efter riksstämman är det dags att fatta ett nytt beslut om mötesersättningarna för kommande år. Det är den nuvarande förbundsstyrelsens uppfattning att det krävs en justering uppåt av dessa nivåer bland annat utifrån den problematik som motionärerna pekar på. Det bör dock ankomma på den kommande förbundsstyrelsen att besluta om ersättningsnivåerna.

Motion 8

Avd 117 Biografavdelningen - Inkomstförsäkring

Orsaken till att Teaterförbundet inte kan erbjuda en inkomstförsäkring är scen- och filmområdets förutsättningar där flertalet yrkesverksamma arbetar med korta jobb med mellanliggande perioder utan inkomst. Samma skäl som framtvängde att Teaterverksammas a-kassa gick upp i Unionen a-kassa gör att också en inkomstförsäkring i Teaterförbundets regi skulle få mycket höga premier.

En inkomstförsäkring bygger på samma princip som de differentierade a-kasseavgifterna. Kostnaden speglar den sammantagna arbetslösheten inom förbundets verksamhetsområde och bygger de på en kollektiv riskutjämning inom respektive förbund.

Förbundet har varit i kontakt med Folksam och Förenade Liv, som är en av de aktörer som administrerar denna typ av försäkringar. En preliminär uppskattning för en obligatorisk inkomstförsäkring pekar på en månadspremie på 195 kronor i månaden. Trots den höga premien skulle den ändå vara av begränsat värde för frilansare som går mellan korta jobb. Detta eftersom inkomstförsäkringarna är konstruerade för att i första hand ge ett skydd till tillsvidareanställda som blir uppsagda.

Som ett möjligt alternativ har väckts tanken på att förbundet skulle upphandla en inkomstförsäkring för fast anställda. Det vore dock både praktiskt och principiellt svårt för Teaterförbundet att erbjuda en obligatorisk tilläggförsäkring för delar av sin medlemskår. Inte heller alternativet att erbjuda en individuell anslutning till en inkomstförsäkring framstår som realistisk. Det finns idag möjlighet att som enskild individ teckna en inkomstförsäkring i vissa försäkringsbolag men premien är mycket hög också för den som har en fast anställning.

De skydd vid arbetslöshet som en inkomstförsäkring ger till tillsvidareanställda finns dessutom redan i de kollektivavtal som Teaterförbundet har på scenområdet genom omställningsavtalet TRS. TRS ingår i avtalen med Svensk Scenkonst, Teatercentrum och Danscentrum. På biografområdet form ett motsvarande kollektivavtalade skydd genom TSL och AGB.

Omställningsavtalet TRS innebär att den som varit anställd under fem år har rätt till avgångsersättning (AGE). Den betalas ut under 18 månader och uppgår under de första 6 månaderna till 75 procent av din tidigare lön, under följande 6 månader 70 % och de sista 6 månaderna 50 %. Detta ska jämföras med inkomstförsäkringarna som normalt betalar ut ersättning under maximalt 6 -7 månader.

Tyvärr är kunskapen om det ekonomiska stöd vid arbetslöshet som TRS och TSL/AGB kan ge mycket dåligt spridd. Förbundet försöker dock på olika sätt öka kunskaperna om det skydd som omställningsavtalen kan ge.

Att frågan om inkomstförsäkringar blivit så stor har sin grund i att den allmänna arbetslöshetsförsäkringen försämrats så kraftigt under senare år. Ett höjt ersättningsstak och rättvisare regler för hur man beräknar ersättningen för visstidsanställda är därför prioriterade frågor för Teaterförbundet. Frågan om att höja taket i a-kassan drivs också mycket aktivt av TCO inför valet i höst.

Motion 9

Avdelning 112, Administration, produktion och kommunikationsavdelningen –

Kanslibemanning under pågående konflikt

Motionen behandlar kansliets arbete under dubbkonflikten som pågick under senkvåren 2013 (ej under hösten som det står i motionen). Avdelningens bedömning är att samtliga resurser på kansliet slukades av konflikten och därför föreslår avdelningen att förbundsstyrelsen ser över rutinerna för en upprätthållen servicenivå vid en konflikt samt att när behov föreligger, förstärka upp med extra personal.

Dubbkonflikten engagerade, på grund av sin karaktär, inte hela kansliet och kansliets anställda gjorde sitt bästa för att vid sidan av konflikten upprätthålla normal verksamhet. Samtidigt kom konflikten att prägla hela verksamheten under den tid den pågick. Förbundsstyrelsen konstaterar att både förbundet och kansliet inte har någon vana av att hantera konfliktsituation av denna typ och att det därför är viktigt att dra lärdomar för framtiden. Inom kansliet har också gjorts en utvärdering av kansliets arbete både under dubbkonflikten och den konflikt på biografområdet som kom i direkt anslutning till dubbkonflikten. Detta inkluderar bl. a betydelsen av att innan en konflikt faktiskt bryter ut ha en planering för de extra insatser som kan komma att behövas och en översyn av koordinering, arbetsfördelning och bemanning inom kansliet i samband med konfliktsituationer.

Förbundsstyrelsen föreslår riksstämman besluta:

- att** anta bilagda förslaget till medlemsavgifter för 2015 och 2016
- att** anta bilagda förslaget till avdelnings- och resebidrag för 2015 och 2016
- att** med förslaget till avdelnings- och resebidrag anse motionerna 5 och 6 besvarade
- att** med förbundsstyrelsens yttrande avslå motion 7
- att** med förbundsstyrelsens yttrande avslå motion 8
- att** med förbundsstyrelsens yttrande anse motion 9 besvarad

Motioner

Motion 5

Avdelning 112, Administration, produktion och kommunikationsavdelningen Avdelningsbidrag till Yrkesavdelningar

Dagens koppling mellan avdelningsbidragets storlek och antalet medlemmar förbiser helt det nödvändiga rekryteringsarbete som mindre yrkesavdelningar behöver göra.

Vår erfarenhet är att rekryteringsarbete utförs bäst genom personliga möten, och därmed kräver fler resor och andra resurser.

För att inte tappa befintliga medlemmar måste även aktiviteter för dessa kunna genomföras.

Avdelning 112 föreslår

- att** samtliga yrkesavdelningar tilldelas ett lika stor fast grundbidrag, som möjliggör bibehållande av nuvarande medlemmar och ett progressivt rekryteringsarbete.
Om behov finns att ekonomiskt stärka avdelningar med många medlemmar, kan ovanstående förslag kompletteras med en rörlig del av avdelningsbidraget, som fördelas efter medlemsantal.

Motion 6

Avdelning 112, Administration, produktion och kommunikationsavdelningen Resebidrag till Yrkesavdelningar

Dagens konstruktion av resebidraget till yrkesavdelningar, med färre än 500 medlemmar, innebär för många avdelningar att resebidraget är slut redan i samband med årsmötet. Detta medför en risk för att årsmötet blir det enda tillfälle styrelsen har för att interagera och lyssna på sina medlemmar.

Avdelning 112 föreslår:

- att** samtliga yrkesavdelningar erhåller en resepott som möjliggör ett aktivt styrelsearbete – exempelvis 4 resor per år och styrelsemedlem (inkl årsmötet).
Till ovanstående formulering kan läggas en uppmaning att i samband med avdelningens styrelsemöten även arrangera medlemsmöten.

Motion 7

Avdelning 112, Administration, produktion och kommunikationsavdelningen

Ersättning för förlorad arbetsinkomst vid fackliga uppdrag

Många fackliga representanter tvingas idag ta ledigt från sina ordinarie arbeten för att kunna utföra sitt fackliga uppdrag.

Detta gäller t ex förtroendevalda i yrkesavdelningar, vars medlemmar har en stor geo-grafisk spridning, samt regionråd med ett geografiskt stort arbetsområde.

Avdelning 112 föreslår

att de fackliga representanter som i sitt förtroendeuppdrag utför fackligt arbete inom ordinarie arbetstid, ges ersättning för faktisk förlorad arbetsinkomst.

Motion 8

Avdelning 117, Biografavdelningen

Inkomstförsäkring

Eftersom taket i a-kassan under lång tid legat stilla får de allra flesta vid eventuell arbetslöshet betydligt mindre än 80 procent av tidigare inkomst i a-kasseersättning. Taket är 18700 kr per månad. De flesta fackförbund erbjuder därför sina medlemmar i medlemsavgiften eller mot en tilläggsavgift en inkomstförsäkring som under en period täcker skillnaden mellan a-kassans ersättning upp till 80 procent av tidigare inkomst. Teaterförbundet saknar en sådan inkomstförsäkring för sina medlemmar.

Vi yrkar därför i första hand:

att Teaterförbundet i ordinarie medlemsavgift erbjuder alla medlemmar en inkomstförsäkring som under en period täcker skillnaden mellan a-kassans ersättning upp till 80 procent av tidigare inkomst.

i andra hand

att Teaterförbundet erbjuder alla medlemmar möjligheten att mot en tilläggsavgift teckna en motsvarande inkomstförsäkring.

Motion 9

Avdelning 112, Administration, produktion och kommunikationsavdelningen

Kanslibemanning under pågående konflikt

Under dubbkonflikten i höstas blev det tydligt att den då pågående konflikten slukade alla resurser på TF:s kansli.

Det är av stor vikt att alla - medlemmar, yrkes- och lokalavdelningar- kan få hjälp centralt, även vid en sådan intensiv konflikt.

Avdelning 112 förslår:

- att** förbundsstyrelsen ser över rutinerna för en upprätthållen servicenivå vid en konflikt, samt
- att** när behov föreligger, förstärka upp med extra personal.

Rekrytering

Förbundsstyrelsens yttrande över motion 10.

Motion 10 - Inrättande av yrkesavdelning för mellanchefer

Att både chefer och medarbetare finns med i samma förbund är inga konstigheter utan är praxis också i många andra förbund som Vision och Unionen. Men för att detta ska fungera behövs en tydlighet i hanteringen. Många mellanchefer avstår ifrån att delta i loklavdelningarnas arbete och lokallavdelningen företräder inte heller medlemmen i löneförhandlingar och andra frågor gentemot arbetsgivaren.

Medlemmarna har i dessa fall möjlighet att få stöd av förbundet centralt. Förbundet har också genom ett särskilt avtal med fackförbundet Vision gett möjlighet för chefer på institutionerna att ha ett dubbelt medlemskap med Vision där man har möjlighet att få stöd av Vision när det gäller lönefrågor och andra frågor i relation till arbetsgivaren. I detta ingår också det stöd i chefsrollen som Vision utvecklat.

Att skapa en yrkesavdelning vars grund inte är ett yrke utan en position ser FS inte som en lösning. Oavsett om man är konstnärligt verksam, tekniker eller administratör så är man i sin chefsroll nära sin profession och har därigenom en koppling till sin yrkesavdelning.

Samtidigt finns ett stort behov av att utveckla förbundets stöd till mellanchefer. Därför föreslår FS att kansliet ges i uppdrag att dels utarbeta en tydligare kommunikation kring dessa gruppers medlemskap, dels att stimulera till bildandet av nätverk för mellanchefer och arbetsledare för utbyte av erfarenheter och kunskaper.

Förbundsstyrelsen föreslår riksstämman besluta:

att med förbundsstyrelsens yttrande anse motion 10 besvarad

Motion

Motion 10

Avdelning 112, Administration, produktion och kommunikationsavdelningen

Inrättandet av yrkesavdelning för mellanchefer

Det finns fackförbund på övriga arbetsmarknaden, exempelvis Unionen, SACO och Vision, som också organiserar mellanchefer på våra arbetsplatser. På Teaterförbundet saknas den möjligheten.

Det finns en risk för att TF:s medlemmar, som inte känner tillhörighet och vars frågor inte lyfts fram, försvinner från TF till andra fackliga organisationer. TF -med sin unika mångfald av olika yrkesgrupper och områden - borde vara en perfekt organisation för medlemmar som arbetar som mellanchefer och arbetsledare. Det är hos TF branschkännedomen finns och den kunskapen behövs för att utöva ett bra ledarskap!

Avdelning 112 föreslår

att TF undersöker förutsättningarna för att en yrkesavdelning för mellanchefer inrättas.

Frilans- och yrkesfrågor

Förbundsstyrelsens yttrande över motionerna 11-14

Motion 11

Avdelning 110, Skådespelaravdelningen

Frilansande skådespelares situation

Motionen tar upp vikten av att vara uppdaterad i den verklighet som Teaterförbundets medlemmar verkar och finns i. Förutsättningarna förändras ständigt på arbetsmarknaden i relation till både arbetsgivare, myndigheter och lagstiftning. Hur kan vi som förbund ligga steget före, vara insatta och kunniga i det som händer? Detta är en grundläggande fråga och ett arbete för hela förbundet och för alla yrkesavdelningar.

Förbundsstyrelsen delar motionärernas uppfattning om att det finns ett särskilt behov av att öka kunskaperna om de frilansande skådespelarnas arbetsmarknad och försörjning. Som framhålls i motionen så har förutsättningarna för att utöva yrket förändrats över tiden. Medlemmarna är för sin försörjning allt mer beroende av en breddad arbetsmarknad samtidigt som det professionella skådespelarkunnandet efterfrågas i nya sammanhang. Dessa områden ligger inte endast utanför förbundets kollektivavtal utan innebär också att anlitandeformerna varierar. Fler arbetar som egenföretagare men det som framförallt ökat är det som kallas kombinatorer, det vill säga personer som på olika sätt kombinerar visstidsanställningar med A-skatt och arbete mot faktura med F-skatt. Även om detta är generella tendenser som påverkar alla förbundets medlemmar vore det värdefullt att kartlägga utvecklingen på skådespelarområdet som är det klart största yrkesområdet inom förbundet.

Förbundsstyrelsen förordar därför att som ett första steg i det arbete som tas upp i motionen genomförs en kartläggning av skådespelarnas inkomster och hur dessa fördelar sig på olika typer av arbeten. Denna bör då omfatta samtliga medlemmar i skådespelaravdelningen oberoende av anställningsform.

Kartläggningen genomförs i nära samarbete mellan kansliet och skådespelaravdelningen med extern hjälp. Till en del bör den kunna finansieras genom kapital som byggs upp inom skådespelaravdelningen. Förbundsstyrelsen vill i det sammanhanget peka på att det krävs en stor arbetsinsats för att få medlemmarna att besvara en enkät av detta slag. Erfarenheterna från senare år är att svarsfrekvensen på olika former av enkäter minskar samtidigt som värdet av undersökningen till stor del är beroende av att den är representativ för medlemmarna.

Motion 12

Avdelning 110, Skådespelaravdelningen

Motverkande av lönedumpning avseende arbetsuppgifter för skådespelare inom filmområdet

Skådespelaravdelningen vill att Teaterförbundet arbetar med frågan rörande filmproducenternas användande av funktionen "avancerad statistik" för arbetsuppgifter som i själva verket är en skådespelarprestation. Resultatet av att filmproducenterna anställer medverkande i filmproduktioner som "avancerade statister" istället för skådespelare är att den medverkande erhåller en ersättning långt under gällande minimilön i kollektivavtal.

Teaterförbundet har under hela sin verksamhetstid bevakat att skådespelarprestationer betalas i enlighet med Teaterförbundets kollektivavtal. Ändå förekommer det att skådespelare erbjuds statistgage för en arbetsuppgift som är en skådespelarprestation i begränsad omfattning.

Det har konstaterats att det inte är görligt att avtalsvägen reglera vad som är en statistuppgift och vad som är en skådespelarprestation. Skådespelarens prestation måste bedömas från fall till fall. Försök har gjorts, att definiera vad som är en skådespelarinsats och vad som är en statistuppgift, men det har misslyckats. Till exempel kan en skådespelarprestation mycket väl vara en prestation utan några repliker alls, visavi kan en statistuppgift mycket väl innehålla repliker. Det finns heller ingen rättspraxis som ger vägledning om vad som är en skådespelarprestation.

Statister har i alla tider använts inom teater och film för att fylla ut verket. Typiskt sett så ska en statistik kunna vara utbytbar i verket. Det ska således inte krävas skådespelarerfarenhet för den som utför en statistuppgift. Audition samt provfilmning ska som regel inte heller vara nödvändigt.

Teaterförbundet har hitintills arbetat med frågan på så sätt av vi informerat skådespelare om att inte acceptera en statistlön för en skådespelarprestation. Teaterförbundet har också vid ett antal tillfällen hjälpt medlemmar genom att ta en tvist mot arbetsgivare som endast betalat statistersättning där arbetsuppgiften egentligen varit en skådespelarprestation. Teaterförbundet ska naturligtvis fortsätta att uppmuntra och informera skådespelare att kräva en kollektivavtalsenlig lön vid utförande av skådespelaruppgifter. Teaterförbundet ska likaså fortsätta att driva tvister om inte kollektivavtalsenlig ersättning betalas av arbetsgivarna.

För att nå framgång i denna fråga behövs dock ett nära samspel mellan förbundet centralt och skådespelaravdelningen. Förbundsstyrelsen förordar därför att skådespelaravdelningen tillsammans med förbundskansliet planerar för olika informationsinsatser för att komma tillrätta med missbruket av begreppet avancerade statister. Ett led i detta kan vara att skådespelaravdelningen tillsammans med förbundet bjud in såväl rollbesättare som arbetsgivare/producenter till en dialog i denna fråga. En viktig informationskanal är också förbundets tidning Scen & Film. Frågorna kring avancerade statister har diskuterats i tidningens redaktionskommitté.

Motion 13

Avdelning 118, Svenska Regissörsföreningen

Audition

Arbetsmarknaden för frilansande konstnärlig personal har blivit allt mer pressad då tillsvidareanställd konstnärlig personal successivt minskat på bland annat de statsunderstödda teatrar. Det är därför viktigt att de som frilansar ges bra möjligheter att komma in på arbetsmarknaden. En sådan möjlighet kan vara auditions.

Förbundsstyrelsen föreslår därför att en rekommendation/vägledning för auditions tas fram. Rekommendationen/vägledningen ska innehålla riktlinjer för anordnare av auditions och deltagare i auditions. Rekommendationen bör förutom skådespelare och regissörer även riktas till musikalartister, sångare, dansare och koreografer.

Sådana rekommendationer bör tas fram i nära samarbete med berörda yrkesavdelningar. Det är också angeläget att yrkesavdelningarna engagerar sig i denna fråga genom att anordna möten där man lyfter fram bra exempel på hur auditions kan anordnas. Detta kan också vara ett tema för workshops vid till exempel scenkonstbiennalen.

Förbundsstyrelsen delar uppfattningen om att information om auditions bör spridas genom webb, nyhetsbrev, Artistkatalogen och genom det kalendarium som finns i Scen & Film. Frågor och former för olika typer av auditions utgör ett återkommande inslag i de kompetensutvecklingsprogram som genomförs inom Trappan i Västra Götaland, Kulturkraftsprojekten i Skåne och Stockholm samt teater-, dans- och musikallianserna. Förbundet kommer att verka för bra och utvecklade former av auditions också i dessa sammanhang.

Motion 14

Avdelning 115, Ljus/ljud/maskavdelningen

Förbättra villkoren för frilansare, visstidsanställda, uppdragstagare och egenföretagare

Förbundsstyrelsen delar i allt väsentligt den bild som ges i motionen om den förändrade arbetsmarknad som möter förbundets medlemmar. Förbundsstyrelsen instämmer också i motionens slutsats att för att förbundet ska kunna vara en relevant och effektiv påverkansorganisation för de professionellt yrkesverksamma inom scen- och filmområdet krävs att förbundet ger ett stöd till medlemmarna oavsett i vilken form som arbetet utförs.

Den handlingsplan som förbundet antog 2006 om Rättvisa och utveckling för frilansare är alltså en bra grund men behöver som motionärerna skriver följas upp och uppdateras. Förbundsstyrelsen vill i det sammanhanget peka på några områden som då framstår som särskilt angelägna.

- Egenföretagarna måste synliggöras inom förbundet samtidigt som deras erfarenheter och problem bättre tas tillvara. Som ett led i detta har inrättats ett egenföretagaråd vilket förbundsstyrelsens nu föreslår blir permanent och stadfästas. På förbundets webblats har inrättats en särskild

avdelning för egenföretagare. Förbundet har därvid också lyft fram att en växande grupp inom förbundet är så kallade kombinatörer, det vill säga de arbetar växelvis som visstidsanställda med A-skatt och mot faktura som F-skattare.

- Arbetet med kollektivavtalen läggs upp så att det inkluderar och tar hänsyn till behoven hos visstidsanställda. I kollektivavtalet för institutionsteaterns står i lönesättningsprinciperna att hänsyn ska tas till den osäkerhet som är förenad med visstidsanställningar. Också i de pågående pensionsförhandlingarna är visstidarnas villkor en central fråga.
- Kollektivavtalen bör också, när så är möjligt, tillämpas också för egenföretagare. Det finns några exempel på detta. Främst avtalet för dubbare där majoriteten av de verksamma idag fakturerar. På upphovsrättsområdet är kollektivavtalen särskilt viktiga för egenföretagare eftersom huvuddelen av ersättningsreglerna återfinns i kollektivavtalen.
- När faktureringen utgår ifrån ersättningen vid A-skatt rekommenderar förbundet att man alltid ska lägga på minst 50 procent för att bland annat kompensera både för lagstadgade och avtalade sociala avgifter. En vägledning för hur man ska räkna finns på webbplatsen.
- Förbundet arbetar för att skapa partsgemensamma och arbetsplatsövergripande plattformar för kompetensutveckling som riktar sig till både tillsvidareanställda, visstidsanställda och egenföretagare. Det gäller Trappan i Västra Götaland och de kulturkraftsprojekt som under våren avslutats i Skåne och Stockholm.
- I samarbete med Klys och TCO har förbundet lyft fram de problem som både visstidsanställda, egenföretagare och kombinatörer har i socialförsäkringssystemet och i mötena med Försäkringskassan.

I motioner nämns också andra angelägna frågor som förbundet behöver arbeta med. Förbundsstyrelsen har emellertid med dessa exempel velat vissa på områden där förbundet redan nu är aktivt.

Förbundsstyrelsen föreslår riksstämman besluta:

- att** med förbundsstyrelsen yttrande bifalla motion 11,
- att** med förbundsstyrelsen yttrande bifalla motion 12,
- att** med förbundsstyrelsen yttrande bifalla motion 13,
- att** med förbundsstyrelsen yttrande bifalla motion 14

Motioner

Motion 11

Avdelning 110, Skådespelaravdelningen

Undersökning av frilansande skådespelares situation

C:a 90 % av Skådespelaravdelningens medlemmar är i dagsläget frilansare.

Dessa medlemmars förutsättningar för att utöva sitt yrke förändras hela tiden, dessutom i en allt snabbare takt. Detta gäller såväl arbetsmarknaden som relationer med myndigheter, socialförsäkringar, a-kassan mm.

Vi anser att Teaterförbundet bör ta ett större ansvar för dessa yrkesutövares samlade situation.

Förbundet behöver ta ett kliv framåt för att snabbare än idag se tendenser och förändringar på nämnda områden, så att vi kontinuerligt kan vara med och aktivt driva på och påverka framtiden. Detta kräver en analys av rådande verklighet samt därefter en tydlig handlingsplan.

Som ett första steg i detta digra arbete lägger vi fram följande motion:

Skådespelaravdelningen föreslår Riksstämman besluta:

- att** Uppdra åt förbundet att, i samråd med skådespelaravdelningens styrelse, genomföra en enkätundersökning bland skådespelaravdelningens samtliga frilansare.
- att** Anlita extern expertis så att frågeställningarna blir av sådan art att vi kan dra empiriska slutsatser av svaren.
- att** Göra denna enkätundersökning återkommande och bli en av hörnstenarna i det ständiga utformandet av den framtida handlingsplanen.

Motion 12

Avdelning 110, Skådespelaravdelningen

Motverkande av lönedumpning avseende arbetsuppgifter för skådespelare inom filmområdet

Under flera år har inom filmområdet förekommit en "yrkesbeteckning"/benämning på arbetsuppgift framför kamera som rör sig i gränslandet mellan skådespelare och statist, nämligen "avancerad statist". Denna benämning erkänns inte av Teaterförbundet. Det rör sig ofta om uppgifter som enligt traditionella definitioner borde kallas "roll".

Ersättningen kan vara högre än för statist, men betydligt lägre än vad kollektivavtalen anger som minimiersättning för roll.

Skådespelaravdelningen föreslår Riksstämman att besluta:

- att** Teaterförbundet fokuserar på denna fråga under de kommande åren – genom exempelvis en riktad kampanj – för att förändra situationen till det bättre i syfte att på sikt få bort den här företeelsen från arbetsmarknaden en gång för alla.

Motion 13

Avdelning 118, Svenska Regissörsföreningen

Audition

Arbetsmarknaden för teaterkonstnärer har i allt större grad präglats av kortare anställningar för frilansande regissörer och skådespelare. Regissörer förväntas själva i större utsträckning att besätta roller med frilansare, och har därmed behov av att se och höra ett större antal skådespelare. Skådespelare i sin tur har behov av att synas, också mellan anställningar, och att få flera möjligheter att aktivt söka arbete. SRF ser därmed en ökad tendens mot auditions eller provspelningar i teaterns värld.

Med hänsyn till denna utveckling, motionerar Svenska Regissörsföreningen följande:

- att** Teaterförbundet ställer sig i spetsen för denna utveckling genom att utbilda eller stödja utbildningar för skådespelare och regissörer i auditionteknik, detta med avsikt att göra varje audition, oavsett resultat, till en givande erfarenhet för alla parter.
- att** Teaterförbundet i samtal med skådespelare och regissörer tar fram enkla, respektingivande och etiska riktlinjer för hur auditions och så kallade ”call-backs” kan äga rum.
- att** Teaterförbundet på sin hemsida och i tidningen Scen och Film upplåter en gratis annonsspalt för teatrar som vill hålla auditions.

Svenska Regissörsföreningen hoppas och tror, att Teaterförbundet kan stärka sin position i branschen och attrahera flera medlemmar genom att tillgodose dessa behov, och bli en naturlig kanal som arbetssökande använder sig av när de letar information om aktuella jobb.

Motion 14

Avdelning 115, Ljus/ljud/maskavdelningen

Motion om att Teaterförbundet ska göra till sin högsta prioritet att förbättra villkoren för frilansare, visstidsanställda, uppdragstagare och egenföretagare

Bakgrund

Den svenska arbetsmarknaden är stadd i förändring: tillsvidareanställningarna, de fasta jobben, blir färre och färre och ersätts med visstidsanställningar, vikariat, praktikplatser, projektanställningar, etc. Många företag och t o m offentliga institutioner har helt slutat anställa utan talar om uppdragstagare eller entreprenörer och vill helst att de som utför arbete eller tjänster åt dem fakturerar, d v s driver

någon form av företag. Ibland är egen firma en förutsättning för att få uppdrag. Ofta arbetar den som har egen firma enbart eller i huvudsak för en enda uppdragsgivare under i stort samma förhållanden som en anställd, med undantag för anställningstrygghet, försäkringar, pensionsavsättningar, etc.

Teaterförbundets branscher leder denna utveckling. Av medlemmarna är det 70%^[1] som arbetar under korttidsavtal eller liknande, 20 % är tillsvidareanställda och 10 % är egenföretagare. Det finns anledning att förmoda att teaterförbundet inte är representativt och att andelen egenföretagare i branschen är mycket större, men att deras anslutning till facket är liten.^[2] Det är också troligt att det finns många frilansare som inte driver företag som står utanför förbundet, inte minst bland de som just etablerar sig på arbetsmarknaden och kan ha svårt att uppfylla kraven för anslutning till Teaterförbundet.

Regering, näringsliv och offentliga institutioner vurmar för korttidsanställningar och uppdragstagare och det är inte så konstigt. Förutom den uppenbara flexibiliteten, att kunna krympa och expandera verksamheter snabbt, så slipper arbetsgivarna ta långsiktigt ansvar för arbetsmiljö, kompetensutveckling, o s v. För säsongsarbete, som till exempel teater ofta är, kan arbetsgivarna skjuta över kostnader till de anställda genom att helt enkelt inte avlöna dem under lågintensiva perioder runt jul och under sommaren utan hänvisa dem till arbetslöshet, med eller utan ersättning under dessa perioder. De korttidsanställda upplevs som lättare att ha att göra med, mindre benägna att ställa krav kanske av ängslan att inte få förnyad anställning.

I relation till uppdragstagare och egenföretagare finns dessutom administrativa fördelar (en faktura att betala istället för löneutbetalningar med källskatt, avgifter etc), möjligheten att bestrida fakturor eller låta dem förfalla, en mycket god förhandlingssitts vad gäller att få ner kostnader, inget ansvar för kompetensutveckling eller arbetsmiljö och att besvärliga institutioner som fack och komplicerande lagar som medbestämmandelagen (MBL) sätts ur spel. I uppdragstagares och egenföretagares intresse ligger att inte vara besvärliga för då är det lätt för deras "kunder" att välja en annan "leverantör".

Eftersom den svenska modellen och det svenska socialförsäkringssystemet använder tillsvidareanställningen som norm ställs många frilansare och korttidsanställda i praktiken utanför sjuk- och föräldraförsäkringen. De når helt enkelt inte upp i sammanhängande anställningar om sex eller åtta månader som krävs för att ha rätt till sjuk- eller föräldrapenning över grundnivån som är mycket låg. Dessutom tar försäkringskassans utredningar av komplicerade anställningsformer med många kontrakt ofta väldigt lång tid vilket leder till att sjuka frilansare eller visstidsanställda med spädbarn står utan ersättning länge, i vissa fall i månader. För människor med redan pressad ekonomi kan detta vara katastrofalt och även för dem som klarar sig med hjälp av lån från vänner och familj kan ovissheten och maktlösheten bli svår. Även för den som inte behöver sjuk- eller föräldrapenning är de frekventa perioderna av arbetslöshet en ekonomisk börda som avspeglas inte bara i nuet utan också i framtiden eftersom det påverkar framtida pension. Egenföretagarna står helt utanför dessa skyddsnät och förväntas ta eget ansvar för att skaffa sig alla dessa försäkringar på egen hand, trots att små marginaler ofta gör det omöjligt.

Vi tror att förändringarna på arbetsmarknaden är här för att stanna: tillsvidareanställningarna kommer inte att bli fler, korttidsanställningarna kommer inte att försvinna. Att tro något annat är naivt intill

vårdslöshet. Detta är vår tids stora politiska och sociala utmaning och Teaterförbundet måste agera med alla till buds stående medel, avtal, politiska påtryckningar, opinionsbildning, etc för att förbättra villkoren för frilansare, visstidsanställda, uppdragstagare och egenföretagare. På spel är Teaterförbundets relevans som fackförbund och stridbar part på arbetsmarknaden: antingen möter vi den nya tidens utmaningar eller så låter vi facket bli ett marginaliserat särintresse, utmanövrerat från arbetsplats till arbetsplats tills inget längre återstår.

Därför yrkar vi:

att Teaterförbundet gör till sin högsta prioritet att förbättra villkoren för frilansare, visstidsanställda, uppdragstagare och egenföretagare och att alla beslut som fattas av Teaterförbundet på nationell, regional och lokal nivå genomsyras av denna prioritering.

Några förslag på **hur motionen kan realiseras**

Vi har några konkreta förslag på hur arbetet med att förbättra situationen för frilansare ska gå till i praktiken:

- Handlingsplanen från 2006: Rättvisa och utveckling för frilansare följs upp och uppdateras.
- Kollektiv- och lokala avtal gör ingenstans skillnad på visstidsanställda och tillsvidareanställda; båda grupperna ska ha samma förmåner (eventuellt med vissa lönemässiga undantag till de tidigare förmån).
- Högre lägstalöner för korttidsanställda i kollektivavtalet sänder en tydlig signal om att korttidsanställda skall ha högre lön än tillsvidare anställda för att kompensera för otrygghet och frekventa perioder av arbetslöshet.
- Försäkringskassans regler förenklas, kanske inrättas en kulturförsäkringskassa med handläggare som är insatta i kulturarbetarna och speciellt frilansarnas förutsättningar. (jfr Arbetsförmedlingen kultur)
- Reglerna för sjukförsäkring och föräldraförsäkring ändras så att de omfattar alla på arbetsmarknaden.
- En kompetensutvecklingspott knyts till varje frilansare som finansieras av dennes arbetsgivare, den görs tillräckligt stor för att täcka även 'lön' under utbildningar och kurser (jfr hur tillsvidareanställda får kompetensutveckling på arbetstid).
- Arbetslöshetskassan ger arbetslösa möjligheter till betald semester,
- Egenföretagare, speciellt sådana som arbetar under anställningsliknande förhållanden passas in i den svenska modellen och omfattas av sjukförsäkring, föräldraförsäkring och arbetslöshetsförsäkring.
- Skattefinansierade institutioner, teatrar, skolor, sjukhus o s v gör avsättningar till socialförsäkringar och pensioner när de anlitar egenföretagare. De kräver att egenföretagaren ersätts motsvarande kollektivavtal. I de fall egenföretagaren har anställda kräver de att företaget tecknat kollektivavtal.

- Alla beslut Teaterförbundet fattar, nationellt, regionalt och lokalt genomförs av omsorgen om frilansarna, visstidsanställda, uppdragstagare och egenföretagare. Varje beslut konsekvensutreds med dessa grupper i åtanke.

Källförteckning

Rättvisa och utveckling för frilansare: En handlingsplan för att bygga upp en infrastruktur för frilansare på scen- och medieområdet. Stockholm: Teaterförbundet, 2006.

---

[1] Rättvisa och utveckling för frilansare, s9.

[2] Teaterförbundet har varit dåligt på att rekrytera egenföretagare. Kanske kan ett ökat fokus på denna grupp leda till att fler väljer att bli medlemmar.

Jämställdhets- och mångfaldsfrågor

Förbundsstyrelsens rapport och förslag om det fortsatta arbetet med jämställdhets- och mångfaldsfrågor

Under denna dagordningspunkt så lämnar förbundsstyrelsen ett förslag rörande förbundets fortsatta arbete med jämställdhets- och diskrimineringsfrågorna. Vid riksstämman kommer dessa frågor att lyftas fram även på annat sätt under söndag eftermiddag.

Dels sker en presentation av den mångfaldscheck som förbundet tagit fram tillsammans med Svensk Scenkonst. Vid 2010 års riksstämma gavs ett uppdrag att ta fram en mångfaldscheck liknande den partsgemensamma jämställdhetschecken som tidigare tagits fram tillsammans med Svensk Scenkonst. Arbetet med en partsgemensam mångfaldscheck hade påbörjats redan före 2010 års stämma. Arbetet avbröts dock då parterna ställde sig bakom en ansökan från Riksteatern om ett projekt finansierat av ESF (Europeiska socialfonden) som skulle resultera i en handledning för verksamheter inom scenkonst. Ansökan beviljades inte. Därefter har arbetet med det tidigare utkastet till mångfaldscheck återupptagits i det kollektivavtalsreglerade partsgemensamma rådet mellan Teaterförbundet och Svensk Scenkonst. Mångfaldschecken kommer att presenteras både vid riksstämman och vid Svensk Scenkonst branschdagur i maj.

Det kommer även att anordnas tre parallella seminarier kring jämställdhets- och diskrimineringsfrågor. Information om seminarierna framgår på annan plats i riksstämmohandlingarna.

Arbetet med jämställdhets- och mångfaldsfrågorna

Förbundsstyrelsen, FS, har under stämmoperioden intensifierat arbetet med jämställdhets- och mångfaldsfrågorna. Dels genom att frågor som rör jämställdhet mellan kvinnor och män har integrerats på ett självklart sätt i alla delar av förbundets arbete, dels genom att jämställdhets- och diskrimineringsfrågorna numer är en stående punkt på FS dagordning.

Vid riksstämman 2010 antogs ett förslag om att dela upp arbetet med diskrimineringsfrågor i två delar. En med en beredningsgrupp för jämställdhetsfrågor och en med en beredningsgrupp för övriga diskrimineringsfrågor. Ordförande i varje grupp utsågs inom FS. Fram till riksstämman är Jenny

Larsson ordförande i den så kallade mångfaldsgruppen och Ulla Berg Svedin i jämställdhetsgruppen.

Arbetet har sedan dess skett dels i respektive grupp med fem ledamöter i varje plus en ansvarig från kansliet. Många möten har också varit gemensamma då det snabbt konstaterades att frågorna löper i varandra och svårigen kan separeras.

Genom att jämställdhets- och diskrimineringsfrågor är en fast punkt på FS dagordning har frågorna mer tydligt blivit ett ansvar för FS.

Förbundet har återkommande genomfört utbildningar för avdelningar, avdelningsstyrelser och jämställdhets/mångfaldsgrupper på institutioner. Förbundet har också aktivt deltagit i kompetensutvecklingsverksamheterna Trappan och Kulturkraftprojekten i Syd, Väst och Stockholm som alla verkat under stämmoperioden och där perspektiven integrerats i utbudet.

På det internationella planet anordnade förbundet under 2013 ett seminarium inom ramen för ett EU-projekt som syftade till en bok med goda exempel kring "Work Life Balance" på scen- och medieområdet och där möjligheten att förena föräldraskap/familjeliv och arbete är central.

Bilagat finns en mer utförlig rapport om mångfaldsgruppens arbete.

Partsgemensamt arbete

Det partsgemensamma arbetet har utvecklats genom överenskommelsen mellan Teaterförbundet och Svensk Scenkonst om att inrätta ett partsgemensamt råd för jämställdhets- och andra diskrimineringsfrågor. Rådet ska bygga vidare på och utveckla det samarbete på central och lokal nivå som idag bedrivs, verka för ökad kompetens och medvetenhet samt vara ett stöd för parterna i det fortsatta utvecklingsarbetet. I rådet ingår från Teaterförbundets del Anna Carlson, Måns Clausen, Jenny Larsson, Ulla Berg Svedin samt en tjänsteman från förbundets kansli.

Rådets medlemmar är eniga om att parterna är på rätt väg vad gäller jämställdhet men att vi ingalunda är "framme". Man är överens om att fokusera på att komma till konkreta resultat vad gäller övriga diskrimineringsgrunder och att ett normkreativt tänkande behöver genomsyra verksamheterna på alla nivåer. Rådet arbetar för att den jämställdhetscheck som parterna tog fram 2010 skall få ökad användning samtidigt som arbetet med att ta fram en partsgemensam mångfaldscheck slutförts. Under november 2014 planeras ett seminarium kring mångfaldsfrågor och det finns också planer på att följa upp vad som hände efter teaterhögskolornas "Att gestalta kön-projekt". Rådet genomförde också ett seminarium med goda exempel på Scenkonstbiennalen i Jönköping 2013.

Tillsammans med Svensk Scenkonst har utbildningar genomförts på institutioner både för ledning och fackliga representanter och i ett samarbete som även inkluderat SYMF har två utbildningsomgångar genomförts för högre chefer och konstnärliga ledare på scenkonstområdet.

Det partsgemensamma arbetet har även inkluderat arbetsgivarna på film och tv-området och tillsammans med Film&TV-producenterna, Svenska Filminstitutet och Svensk Scenkonst har förbundets genomfört inspirationsdagar med tema jämställdhet och mångfald.

Förbundsstyrelsens förslag om arbetet med diskrimineringsfrågor efter riksstämman

Jämställdhetsarbetet har under många år drivits med framgång både internt inom Teaterförbundet och tillsammans med arbetsgivare inom scenkonst och film/tv.

Jämställdhetsfrågorna har successivt under de senaste åren blivit en självklar del av de överväganden som gjorts vad gäller arbetsgrupper, övrig representation, utbildningar och remissvar. Av det skälet behövs inte längre en särskild beredningsgrupp. Det innebär inte att frågorna är "lösta", men att de med fördel kan behandlas direkt i FS.

Vad gäller övriga diskrimineringsfrågor har det varit svårare att komma till något konkret resultat.

Förbundsstyrelsens bedömning är att det för övriga diskrimineringsfrågor även efter riksstämman behövs en beredningsgrupp som utses av den kommande förbundsstyrelsen och att denna grupp ska ha ett operativt uppdrag. Detta ska vara tydligt så att de som ingår i gruppen vet vad som förväntas av dem. Till exempel att vara med i det praktiska arbetet med att arrangera förbundets deltagande i Pride, West Pride och andra typer av sammankomster där frågorna skall kommuniceras. Ledamöter ska delta i såväl förberedelser som genomförande, alternativt se till att andra medlemmar deltar.

Det bör också i den nya förbundsstyrelsens finnas en ansvarig för jämställdhetsfrågor och en för övriga diskrimineringsfrågor. Frågorna skall fortsatt vara en stående punkt på dagordningen och de båda ansvariga inom styrelsen ska samarbeta.

Därutöver anser förbundsstyrelsen att det också bör inrättas en referensgrupp som skall fungera som bollplank för såväl FS som de ansvariga för respektive frågor och för den nyinrättade beredningsgruppen för mångfaldsfrågor. Referensgruppens medlemmar bör eftersökas via Scen & Film utifrån intresse för att driva frågorna och att bidra med kunskap. Därigenom ökar förutsättningarna för att få med de krafter som finns men som inte är aktiva. Det kan jämföras med när jämställdhetsombud infördes, då helt nya

medlemmar kom in i det fackliga arbetet.

Minst en gång per år bör ett större seminarium anordnas för medlemmarna där beredningsgruppen i samråd med referensgruppen och de ansvariga i FS anlitar föreläsare och tar upp aktuella frågor till diskussion.

Förbundsstyrelsen föreslår riksstämman besluta:

att godkänna förslag till formerna för det fortsatta arbetet med jämställdhets- och diskrimineringsfrågor.

Bilaga till dagordningspunkten om jämställdhets- och mångfaldsfrågor

Rapport från mångfaldsgruppens arbete 2010-2014

Teaterförbundets riksstämma 2010 beslutade att inrätta en arbetsgrupp för mångfaldsfrågor. Riksstämmans beslut:

Att Bifalla skådespelaravdelningens tilläggsyrkande om att uppdra till förbundsstyrelsen att tillsätta en särskild arbetsgrupp med ansvar för att bevaka och arbeta med diskrimineringsgrunderna, etnicitet, sexuell läggning, könsöverskridande identitet och/eller uttryck, funktionshinder, religion/trosuppfattning, och ålder. Förbundet ska på så sätt göra en riktad satsning på mångfaldsfrågorna. Arbetsgruppen ska också få i uppgift att utarbета en mångfaldscheck alternativt en utveckling av jämställdhetschecken till en mångfaldscheck. Arbetsgruppen ska därmed överta diskrimineringsfrågorna från jämställdhetsgruppen.

Förbundsstyrelsen ska ta in nomineringar från alla yrkes- och lokalavdelningar på personer som ska sitta i gruppen och därefter utse gruppen.

Efter nomineringar från avdelningarna till arbetsgrupperna för jämställdhets- respektive mångfaldsfrågor beslutade FS i december 2010 att utse Katarina Hultin till ordförande. Vidare beslutade FS att utöver ordförande skall det ingå 4-5 ledamöter i respektive grupp. FS konstaterade att nomineringarna inte uppfyllde förbundets policy 40/60 avseende jämställdhet. FS uppdrog åt VU att ta beslut efter ytterligare beredning av kansliet.

VU tog beslut om grupperna i januari 2011. Till gruppen för mångfaldsfrågor utsågs, utöver ordförande Katarina Hultin, Stefan Böhm, Leyla Assaf-Tengroth, Toby Kassel, Jens Choong och Monica Enblom-Örtengren.

För att ta tillvara engagemang och kunskap hos övriga nominerade utsågs även referensgruppen för jämställdhet och andra diskrimineringsfrågor: Nathalie Pujol, Eva Omagbemi, Åsa-Lena Hjelm, Jimmy Endeley, Puma Lagos, Hedda Sjögren, Leila Haji, Hannah Schütz, Eugenia Bolander, Marie Sundin, Erik Fägerborn och Sara Zommodi.

Arbetsgruppen för mångfaldsfrågor höll sitt första möte den 14 september 2011.

Maria Rasmussen representerade Teaterförbundets kansli. Jimmy Endeley ersatte Toby Kassel.

Vid detta första möte diskuterades arbetsgruppens uppdrag och målgrupp. Aktiviteter som att anordna seminarium, debatter, genomföra enkätundersökning föreslogs. Artisktkatalogens utformning diskuterades också. Arbetsgruppen beslöt att bjuda in föreläsare till gruppen och att vid behov ha gemensamma möten med arbetsgruppen för jämställdhetsfrågor.

Uppdraget att producera en mångfaldscheck diskuterades under hösten med kanslipersonal och ordförande för arbetsgruppen för jämställdhetsfrågor, Ulla Berg Svedin. Det konstaterades att mångfaldscheck inte är görlikt samt att en mångfaldsplansmall är svår att applicera på alla teatrar. Initiativ togs till att återuppta den handledning för ledning och fack som redan har påbörjats med Svensk Scenkonst.

Vid arbetsgruppens följande möten diskuterades mångfalden inom film och scenkonst och möjligheterna för en skådespelare med annan bakgrund att spela "svensk". Förslag om mentorprogram, workshops och nätverksbyggande. Man tittade på exempel på mångfaldsplaner och den brittiska McPerson rapporten om etnisk diskriminering.

Under våren 2012 ersatte Elin Åhman Maria Rasmussen som kansliets representant i arbetsgruppen. Man hade gemsamma möten med arbetsgruppen för jämställdhetsfrågor. Under sommaren deltog delar av grupperna i Teaterförbundets aktiviteter på West Pride och Pride i Stockholm, där man talade om möjligheter att skapa ett lesbiskt nätverk inom förbundet. Frågan diskuterades vidare tillsammans med arbetsgruppen för jämställdhetsfrågor under hösten och man konstaterade att nätverket måste vara medlemsdrivet, och definierade frågeställningen "Hur öppen är scen- och filmkonsten?"

Hösten 2012 ersattes Katarina Hultin av Mathias Lafolie som ordförande för gruppen. Gruppen arbetade med att bereda frågor att ta upp till diskussion i det partsgemensamma rådet för Jämställdhets- och mångfaldsfrågor.

Under våren 2013 hade arbetsgruppen flera externa kontakter. Man bjöd in Erik Fägerborn till gruppen för att samtala om frågor kring funktionsnedsättningar. Gruppen träffade även Josette Bushell Mingo från organisationen Tryck. En facebook-tråd gav flera inspel om Teaterförbundets position i diskrimineringsfrågorna. Gruppen kunde konstatera att från flera perspektiv ligger Teaterförbundet efter, och är i vissa fall mer segregerat än samhället i stort. Frågor om rekrytering till såväl Teaterförbundet som utbildningar för scen- och filmyrkena togs också upp. Under våren bereddes även Svensk Scenkonsts och Teaterförbundets gemensamma seminarium om norm och makt på Scenkonstbiennalen.

Hösten 2013 ersattes Mathias Lafolie av Jenny Larsson som ordförande för gruppen. Åse Axberg ersatte Elin Åman som kansliets representant. Utifrån vad som tidigare sagts kom man fram till att det finns ett behov av utbildning inom förbundet. Kontakt togs med Interfem, ett resurscenter för feministisk och antirasistisk förändring, som under 2014 har ett utbildningsprojekt för fackliga organisationer. Arbetsgruppen inledde en översyn av lathunden för valberedningar. Det utkast till mångfaldscheck som fanns bearbetades för att sedan behandlas i det partsgemensamma rådet med Svensk Scenkonst. Frågan om Artistkatalogen togs upp i FS.

Under våren 2014 har mångfaldschecken färdigställts tillsammans med Svensk Scenkonst. Efter beslut i FS och i samråd med skådespelaravdelningen skapades en egen arbetsgrupp för översyn av Artistkatalogen, där även rollbesättare finns med för att få deras perspektiv på hur katalogen kan förbättras. Mångfaldsgruppen har också arbetat med att ta fram aktiviteter till riksstämman.

Under de fyra år som gått har arbetsgruppens sammansättning varierat då medlemmar av olika anledningar slutat och ersatts av andra. Det är något olyckligt att det hunnit bli tre olika ordföranden, det beror på förändringar i Förbundsstyrelsen som varit omöjliga att förutse. Det gäller även kansliets representation. Av övriga medlemmar har Jimmy Endeley och Monica Enblom-Örtengren ersatts av Måns Clausen och Nina Rudawski. Man kan konstatera att en viss omsättning bland de aktiva alltid kommer att finnas, och även har fördelar. Under alla år har arbetsgruppen tät och regelbunden kontakt med arbetsgruppen för jämställdhetsfrågor, inte minst via ordförandena. Man kan också reflektera över hur arbetsgrupper i allmänhet och denna i synnerhet behöver tid för att tolka sin roll och sitt uppdrag. Diskrimineringsfrågorna griper över ett brett fält. Varje uppgift behöver en avgränsning för att kunna utföras effektivt. En tydligare formulering av mål och uppdrag är av värde för det fortsatta arbetet.

Rapport om upphovsrättsarbetet inom Teaterförbundet

Upphovsrätten har länge varit ett av Teaterförbundets prioriterade områden. En första avgörande fråga gällde rättsskyddet för de utövande konstnärerna. Först efter andra världskriget aktualiserades utövarnas situation på allvar i den internationella upphovsrättsdiskussionen. FIA, som bildades 1957, hade en pådrivande roll i försöken att ge utövare lagfästa rättigheter. Teaterförbundet deltog aktivt i de försöken - internationellt och på hemmaplan. Men först 1961 fick utövarna genom den s k Romkonventionen vissa rättigheter internationellt erkända. I Sverige infördes utövarnas rättigheter till upptagning, kopiering och utsändning i den nya upphovsrättslagen, som trädde i kraft 1961. Men även innan lagens ikraftträdande träffade Teaterförbundet kollektivavtal med Sveriges Radio för både utövare och upphovsmän (regissörer, koreografer och andra upphovsmän hade sedan tidigare utsändningsrätt) med gager som gav televisionen och radion rätt till en sändning. För ytterligare sändningar skulle reprisersättning utgå.

Den nya lagen gav också sångare och musiker rätt till ersättning för framförande av grammofonskivor i radio och tv. För att ta tillvara förvaltningen av denna ersättningsrätt bildade Teaterförbundet och Musikerförbundet tillsammans Sami 1961.

Någon ersättningsrätt för filmvisning i tv infördes emellertid inte. Därför har Teaterförbundet fått lägga ner mycket tid och kraft på just förhandlingarna på filmområdet. 1965 fick filmproducenterna dela med sig av intäkterna från tv-visning till skådespelarna. För att få rätt till ersättning vid videogramutgivning fick Teaterförbundet använda sig av strejkvapnet (9 juli 1975 – 8 sept 1975). Skådespelarna som medverkade i SF:s filminspelning "Mina drömmars stad" fick lägga ned sitt arbete och i övrigt blockerades nyanställningar av skådespelare hos Europafilm, SF och Sandrew. Kollektivavtalet utvidgades samtidigt till att omfatta filmregissörer, filmfotografer, scenografer, kostymtecknare, koreografer och animatörer.

Ersättning för utnyttjanden och medlemmarnas verk och prestationer har varit ett återkommande tvisteämne i förhandlingarna på film- och tv-området. 1989 tvingandes förbundet åter att ta till stridsåtgärde mot bl a SFs inspelning av filmen "1939".

När förhandlingarna på film- och tv-området bröt samman i början av 1993 utlyste förbundet strejk och total anställningsblockad på hela tv- och filmområdet (29 jan – 8 feb 1993). Den uppgörelse som slutligen nåddes innebar bl a att tv-produktioner på den privata marknaden fick en reglering med nyttjanderättsersättning i form av royalty.

Under de senaste decennierna har såväl internationella konventioner som den svenska upphovsrättslagen genomgått förändringar. Inom EU har arbetet med förändringar resulterat i åtskilliga direktiv, som Sverige har att implementera. Arbeta för lösningar av upphovsrättsliga frågor på internationell nivå äger rum inom ramen för WIPO (World Intellectual Property Organization). Förändringar på grund av den tekniska utvecklingen har WIPO tillgodosett 1996 genom två nya fördrag (WIPO Copyright Treaty, WCT) och (WIPO Performances and Phonograms Treaty, WPPT). Någon reglering av utövande konstnärers rättigheter på det audiovisuella området blev dock inte av.

1976 tillsatte regeringen en utredning ("Översyn av upphovsrättslagstiftningen 1976 – 1990"). Från Teaterförbundet deltog Gunnar Furumo som expert i utredningen. Till förbättringar i lagstiftningen med särskild betydelse för Teaterförbundets medlemmar hörde förlängd skyddstid för utövare från 25 – 50 år, ersättningsrätt för offentligt framförande av ljudupptagningar, in- skränkning av kopiering för privat bruk, skärpta åtgärder mot upphovsrättsintrång.

1982 var Teaterförbundet en av initiativtagarna till bildandet av Copyswede. En av anledningar var att genom gemensamt uppträdande ge upphovsrättsorganisationerna ett starkare förhandlingsläge mot Sveriges Television i fråga om videogramuthyrning av tv-program. En annan var de kabelsändningar av svensk tv, som ägde rum i Norge utan att någon ersättning betalades. Efter omfattande förhandlingar i Norge kunde slutligen ett avtal med AIG - en sammaanslutning av 124 norska distributörer – träffas. Idag är Copyswede en ekonomisk förening, som ägs av fjorton medlemsorganisationer. Genom tillkomsten av avtalslicenser och privatkopieringsersättning har Copyswede fått en allt viktigare betydelse för samordnade förhandlingar på upphovsrättsområdet.

Inom nordisk upphovsrätt har avtalslicenssystemet fått stor betydelse för rättighetshavarna att på ett smidigt sätt sluta avtal med olika användare. En avtalslicens ger en användare rätt att utnyttja verk och prestationer om avtal har träffats med en organisation som företräder ett flertal svenska upphovsmän och utövare inom ett visst område. Licensen utsträcks också till att omfatta upphovsmän och utövare som inte företräds av organisationen för alla parter. Olika typer av massutnyttjanden kan svårigen hanteras på vanlig upphovsrättslig väg, eftersom en användare skulle behöva förhandla med varje upphovs man och utövare till varje verk. 1986 infördes den avtalslicens som ger utnyttjare rätten att till allmänheten trådlöst eller genom kabel samtidigt och oförändrat vidareända verk som ingår i en trådlös ljudradio- eller televisionsutsändning.

För att förstärka förbundets uppgift att tillvarata upphovsmäns och utövares intressen bildades Teaterförbundets Rättighetsbolag (Tromb) 1995. Syftet var bland annat att motverka effekten av upphovsrättslagens § 39, som förutsätter att medverkande i audiovisuella inspelningar har överlåtit rätten till vidareanvändning till producenten om inget annat avtalats. Med STIM som förebild gavs upphovsmän och utövare inom Teaterförbundets område möjlighet att upplåta sina ensamrättigheter till verk eller framförande av verk, som upptagits på anordning genom vilket de kan återges. Dvs kopieringsrätten och rätten att göra upptagningarna tillgängliga för allmänheten. Ett annat syfte var att få en samlad service med inkassering och fördelning av ersättningar dels från kollektivavtalen, dels från avtalslicenser och så småningom också privatkopieringsersättning.

1995 fick de utövande konstnärerna formell rätt att bestämma över spridningen och framförande av upptagningarna.

Den 1 januari 1999 fick upphovsmän och utövare här i landet rätt till privatkopieringsersättning. Rättigheten innebär att avgifter läggs på alla produkter som är särskilt ägnade för privatkopiering av verk. För att få igenom ersättningsrätten som kompensation för privat bruk fick Teaterförbundet tillsammans med andra organisationer under flera år fått lägga ner ett stort arbete med belysande exempel på privatkopieringens utbredning.

En central plats bland de olika direktiv, som EU utfärdat, intar de s k Infosocdirektivet om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informations-samhället. 2005 införlivades direktivet med svensk lag. Under förhandlingarna om direktivet var avtalslicensernas konstruktion föremål för diskussion. Om avtalslicenserna hade varit att betraktas som inskränkningar, skulle Sverige enligt direktivet inte ha kunnat behålla den formen av reglering i upphovsrättslagen. Diskussionen ledde emellertid till att licenserna med hänsyn till att de förutsätter avtal om användning av verket, ska ses som en form av rättighetsförvaltning. Det finns som huvudregel också en möjlighet för en upphovsman att lämna veto för ett utnyttjande.

”Överföring till allmänheten” blev ett nytt begrepp, som samlar upp vissa element som tidigare ingick i begreppet offentligt framförande. Tillgängliggörandet ska ske från en annan plats än den där allmänheten kan ta del av verket, men även överföring som sker på sådant sätt att enskilda kan få tillgång till verket från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer (on demand). Offentligt framförande omfattar endast sådana fall av tillgängliggöranden som sker på samma plats som den där allmänheten kan ta del av verket. Privatkopiering av verk som tillgängliggjorts utan upphovsmannens samtycke förbjöds. Utövande konstnärer fick en exklusiv ensamrätt till sina framföranden. Ersättningsrätten för ljudupptagningar omfattar alla framföranden och överföringar till allmänheten, medan on demand rättigheterna fordrar utövarens samtycke.

Den 6 november 2005 inleddes huvudförhandlingarna i Stockholms Tingsrätt angående TV 4:s reklamavbrott i Vilgot Sjömans film ”Alfred” och Claes Erikssons film ”Hajen som visste för mycket”. Det gällde att få reda på om reklamavbrotten utgjort sådana ändringar av filmerna eller filmerna visats i ett sådant sammanhang att upphovsmännens konstnärliga eller litterära egenart kränkts. Mot regissörerna stod ett ekonomiskt starkt tv-bolag, vars affärsidé är att tjäna pengar på reklam. Teaterförbundet och andra organisationer inom Klys ställde upp med ekonomiskt och juridiskt stöd. Frågan var inte bara en angelägenhet för Sjöman och Eriksson utan av principiell betydelse också för andra upphovsmän och utövande konstnärer.

Målet fick en fortsättning under 2006 i Svea Hovrätt och den 18 mars 2008 meddelade Högsta domstolen den slutliga domen. Alla domstolarna gav regissörerna rätt. Domstolarna konstaterade att reklamavbrotten inneburit en ändring av filmverken och att de aktuella reklaminslagen hade inkräktat på vad som är karaktäristiskt för filmskapande och därigenom kränkt upphovsmännens litterära eller konstnärliga egenart.

I Högsta domstolens motivering heter det: ”Reklamavbrott sker i kommersiellt syfte och avsikten är att dra åskådarnas uppmärksamhet från filmen till reklaminslagen. De intressen som ligger bakom reklamavbrotten är, som hovrätten funnit, inte sådana att det vid fastställande av vad som objektivt sett skall anses godtagbart väger över rättighetshavarens intresse av att hans verk inte återges på ett sätt som kränker hans ideella rätt.”

En av de hetaste debatterna gällde införandet av EU:s sanktionsdirektiv om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter mera känt som Ipredlagen (2004/48/EG). Ipred är en förkortning av Intellectual Property Rights Enforcement Directive dvs Europaparlamentets och rådets direktiv om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter. Direktivet skulle vara implementerat i svensk

lagstiftning senast den 29 april 2006. Det tog tre år av parlamenteringar i riksdag och i offentlig debatt innan den till slut infördes i upphovsrättslagen den 1 april 2009.

Direktivet handlade om civilrättsliga sanktioner mot intrång i immateriella rättigheter, men den upphetsade debatten kom att koncentras till fildelningen på internet. En effekt av lagen var att det skulle bli möjligt att få ut information från en internetleverantör om vem som har ett abonnemang (en ip-adress) ett så kallat informationsföreläggande. En viss dämpande effekt på den olagliga nedladdningen har lagen haft, men fortfarande saknas internetleverantörernas medverkan för att få stopp på olagliga utnyttjanden.

I 2007 års utredning "Musik och film på internet – hot eller möjlighet", som fick i uppdrag att överväga ändringar i den upphovsrättsliga lagstiftningen, föreslogs att en internetleverantör skulle kunna åläggas att medverka till att intrång i upphovsrätt upphörde. Förslaget innebar att en internetleverantör skulle ges en lagenlig rätt och skyldighet att säga upp ett abonnemang, som använts för systematiska intrång i upphovsrätt och närstående rättigheter. Av det förslaget har hittills blivit intet.

2008 var Teaterförbundet med och bildade Kulturskaparna, som består av upphovsmän och utövare inom alla konstområden och deras 25 organisationer. Genom yrkesverksamma talespersoner - en av dessa är Anna Carlson - deltar Kulturskaparna i upphovsrättsdiskussionen och för ut kunskap om upphovsrätt. De bidrar med kulturskaparperspektivet, dvs vill få användare - inte minst inom internet - att förstå att förutsättningen för ett fortsatt brett och mångfasetterat konstnärligt skapande är en stark upphovsrättslagstiftning, som gör att konstnärerna kan få ersättning för sitt arbete.

År 2008 förordnades Jan Rosén, professor i civilrätt vid Stockholms universitet, till särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av upphovsrättslagen med särskild inriktning på bestämmelserna om upphovsrättens övergång i 3 kapitlet. I utredarens uppdrag ingick också att se över hela upphovsrättslagen i redaktionellt och språkligt hänseende. Som expert i utredningen ingick Ulf Mårtens från Teaterförbundet.

Utredningen har lämnat ett delbetänkande "Avtalad upphovsrätt" och ett slutbetänkande "En ny upphovsrättslag".

Utredningen framhåller avtalslicenssystemets positiva effekter på den upphovsrättsliga avtalsmarknaden och föreslår en generell avtalslicens, som Teaterförbundet förordar. I utredningen finns också flera för upphovsmän och utövare fördelaktiga ersättningsbestämmelser. Tyvärr har bestämmelserna i huvudsak gjorts dispositiva, vilket upphovsmän och utövare med en svagare förhandlingsställning kan ha svårare att dra nytta av.

Teaterförbundet motsätter sig utredningens förslag att bibehålla en presumtion till förmån för filmproducenter. Det vill säga i upphovsrättslagens 39 § förutsätts att producenten äger ensamrätt att göra filmen tillgänglig för allmänheten om inte något annat avtalats. Regeln tillämpas inte på musikaliska verk. När flertalet upphovsmän och utövande konstnärer på Teaterförbundets område på samma sätt som på tonsättarområdet överlåtit sina verk och prestationer till kollektiv förvaltning, ter sig denna typ av reglering otidsenlig och obehövlig. Skulle förslaget genomföras blir Sverige det enda landet i Norden som tillämpar en sådan regel på utövande konstnärers prestationer.

Teaterförbundet anser också att regeln ska undanta filmverkets viktigaste upphovsmän, nämligen manusförfattare och regissör på samma sätt som gjorts i Danmark och Norge.

Vidare anser Teaterförbundet att förslaget med en arbetsgivarregel, som skulle ge arbetsgivaren en ensamrätt till en upphovsmans eller utövers prestation, är helt oacceptabelt. Liknande förslag har lämnats i våra nordiska grannländer, men efter omfattande kritik har de avförts från dagordningen. Om arbetsgivarregeln skulle tillämpas inom filmområdet skulle det betyda att två presumtioner till arbetsgivarens/producentens fördel staplades på varandra. Något som knappast kan underlätta rimliga möjligheter för de medverkande att hävda sina intressen på ett balanserat sätt.

Avsikten var att en ny upphovsrättslag skulle träda i kraft i januari 2013. Det enda av utredningens förslag, som hitintills förverkligats är införande av en generell avtalslicens i upphovsrättslagen.

Några av Teaterförbundets insatser och viktiga förändringar sedan förra riksstämman

2011 trädde en ny avtalslicens i kraft. Ett radio- eller tv-företag får överföra offentliggjorda verk till allmänheten om verken ingår i egna eller av företaget beställda produktioner, som har sänts ut före den 1 juli 2005. Genom den nya licensen har Copyswede träffat avtal med om ersättning för SVT:s webbsändningar "Öppet arkiv".

2011 träffade Teaterförbundet med Svensk Scenkonst avtal om ersättning för distribution av scenföreläsningar via elektroniska medier.

2012 antogs WIPOs Beijing-konvention om rättigheter för utövande konstnärers prestationer på det audiovisuella området "Beijing Treaty on Audiovisual Performances (BTAP)". Inom ramen för FIAs arbete har Teaterförbundet länge arbetat för ett genomförande.

2013 kräver Teaterförbundet i brev till kulturutskottet att regering och riksdag ska följa tidigare utfästelser om att utövande konstnärer ska få ersättning vid bibliotekslåning av kommersiella ljudböcker.

1 november 2013 införs den generella avtalslicensen i upphovsrättslagen. Den nya avtalslicensen gör det möjligt att träffa avtal om tillgängliggörande av verk till allmänheten inom flera andra områden än de nuvarande, som är destinerade för särskilt utnyttjande. Samtidigt förlängs skyddstiden för utövers rättigheter i ljudupptagningar. Tidigare gällde det femtionde året efter det år då upptagningen först gavs ut eller offentliggjordes. Det femtionde året har nu ändrats till det sjuttionde året.

2014 svarar Teaterförbundet på EU-kommissionens enkät om EUs nuvarande och framtida upphovsrättsregler "Public Consultation on the review of the EU copyright rules".

2014 utser Teaterförbundet Ulf Mårtens som expert i den departementsutredning, som ska förbereda implementeringen av EU-direktivet om kollektiv rättighetsförvaltning på upphovsrättens område.

I mars 2014 meddelar justitiedepartementet att arbetet med en lagrådsremiss om kapitel 3 i upphovsrättslagen har påbörjats inom regeringskansliet.

Teaterförbundet har lämnat yttrande över följande promemorior och utredningar:

2010 Delbetänkandet Avtalad upphovsrätt (SOU 2010:24)

2011 EU-kommissionens förslag till direktiv om s k orphan works (KOM 2011 289 slutlig)

2011 Upphovsrättsutredningens slutbetänkande "En ny upphovsrättslag" (SOU 2011:32)

2012 Förlängd skyddstid för musik (Ds 2012:44)

2012 EU-kommissionens förslag till direktiv om kollektiv rättighetsförvaltning

2013 Herrelösa verk i kulturinstitutionernas samlingar (Ds 2013:63)

Vad avser upphovsrättsersättningarnas storlek och utveckling hänvisas till Teaterförbundets och Rättighetsbolagets verksamhetsberättelser för föregående stämмоperiod.

Upphovsrätt

Förbundsstyrelsens yttrande över motion 15

Motion 15,

Avdelning 110, skådespelaravdelningen

”Upphovsrätten är död – leve upphovsrätten!”

Skådespelaravdelningens motion lyfter fram vikten av det upphovsrättsliga arbetet och menar att förbundsstyrelsen ska intensifiera arbetet med att utveckla kunskapen om, och förståelsen för upphovsrätten. Detta bl.a. genom att prioritera opinionsbildningen under kommande stämmoperioden. Förbundsstyrelsen delar skådespelaravdelningens syn och vill gärna medverka till att fortsätta det arbete som redan pågår, och utveckla det vidare.

Eftersom skådespelaravdelningen också påminner om sin motion från riksstämman 2010, kan det vara på sin plats att informera om arbetet som utförts under de senaste åren:

- Kulturskaparna.com bildades 2008 av alla konstnärsorganisationer inom KLYS och dess upphovsrättsorganisationer, i syfte att stärka informationen om upphovsrätten på internet och hitta goda lösningar för spridning med bibehållande av de yrkesverksammas rättigheter och ersättning. De fyra talespersonerna, varav Anna Carlson varit representant för scen/filmområdet har under åren 2008 – 2013 arbetat mot de olika målgrupperna: politiska partier, även ungdomsförbunden, allmänheten och de egna medlemmarna.
- Kulturskaparna har också genomfört ett antal egna seminarier och kompetensutvecklande inspirationsdagar för att fördjupa och utveckla arbetet.
- Kulturskaparna har under politikerveckan i Visby åren 2008 – 2012 genomfört debatter, seminarier och informationsmöten om upphovsrätten med stort offentligt deltagande.
- Som ett annat led i upphovsrättsarbetet har också ingått att informera medlemmarna om hur förbundet bevakar medlemmarnas upphovsrättsliga intressen, sprida kunskap och förståelse för upphovsrätten och stimulera till diskussion bland medlemmarna. Teaterförbundet och Teaterförbundets Rättighetsbolag gav 2001 ut skriften ”Din upphovsrätt när var hur”. En uppdaterad version ”När Var Hur Teaterförbundets guide till upphovsrätten” utkom 2012.
- En förkortad och tillgänglig folder, ”Din guide till upphovsrätten” sändes ut till alla medlemmar tillsammans med förbundets tidning, 2013. Den innehåller bland annat kortfattade svar på de

viktigaste upphovsrättsfrågorna. Detta på uppdrag av riksstämman 2010, efter ett tilläggsyrkande av skådespelaravdelningen.

- Teaterförbundets upphovsrättsarbete sker i förbundets eget namn, och i Rättighetsbolaget. Också i nära samarbete med Klys, Sami, Copyswede och Kulturskaparna. Internationellt inom FIA (skådespelarna), Fera (filmregissörerna) och AEPO/Artis som är en samarbetsorganisation för upphovsrättsorganisationer

Ytterligare några av Teaterförbundets insatser och viktiga förändringar sedan förra riksstämman:

- 2011 trädde en ny avtalslicens i kraft, som innebär att radio-eller tvföretag får överföra offentliggjorda verk till allmänheten om verken ingår i egna eller av företaget beställda produktioner, som har sänts ut före den 1 juli 2005. Genom den nya licensen har Copyswede träffat avtal om ersättningar för SVTs webbsändningar "Öppet arkiv".
- 2011 träffade Teaterförbundet ett helt nytt avtal med Svensk Scenkonst om ersättning för distribution av scenföreställningar via elektroniska medier. Detta som ett av de första länderna i världen.
- 2012 antogs WIPOs Beijing konvention om rättigheter för utövande konstnärers prestationer på det audiovisuella området "Beijing Treaty on Audiovisual Performances (BTAP)". Detta har varit ett arbete som pågått under mycket lång tid, först inom FIA och är en stor seger!
- Frågan om ersättning till utövande konstnärer vid lån på bibliotek av inlästa ljudböcker har varit viktig under mandatperioden. Flera uppvaktningar på Kulturdepartementet har mötte positiv respons, men tyvärr har vi ännu inte sett något beslut.
- I november 2013 införs den generella avtalslicensen i upphovsrättslagen. Den nya licensen gör det möjligt att träffa avtal om tillgängliggörande av verk till allmänheten inom flera andra områden än de nuvarande, som är destinerade för särskilt nyttjande. Samtidigt förlängs skyddstiden för utövarens rättigheter i ljudupptagningar från 50 till 70 år.

Remisser och betänkanden som Teaterförbundet yttrat sig över:

- 2010 Delbetänkandet Avtalad upphovsrätt SOU 2010:24
- 2011 EU kommissionens förslag till direktiv om s.k. Orphan works (herrelösa verk) (KOM 2011 289 slutlig)
- 2011 Upphovsrättsutredningens slutbetänkande "En ny upphovsrättslag" SOU 2011:32
- 2012 EU kommissionens förslag till direktiv om kollektiv rättighetsförvaltning
- 2013 Herrelösa verk i kulturinstitutionernas samlingar Ds 2013:63
- 2014 EU kommissionens enkät om Eus nuvarande och framtida upphovsrättsregler "Public consultation on the review of the EU copyrights rules"

2014 utser Teaterförbundet Ulf Mårtens till expert i den departementsutredning som ska förbereda implementeringen av EU direktivet om kollektiv rättighetsförvaltning

Mycket arbete har också lagts på en lagrådsremiss om kapitel 3 i Upphovsrättslagen, och i mars meddelar justitiedepartementet att regeringskansliet nu påbörjar sitt arbete, mars 2014.

Som en bilaga till styrelsens yttrande bifogas också "Rapport om upphovsrättsarbetet inom Teaterförbundet" i vilken ges en mer historisk översyn om upphovsrättsarbetet inom förbundet.

Vad avser storleken på upphovsrättsersättningarna och utvecklingen av dessa hänvisar styrelsen till verksamhetsberättelserna för Teaterförbundet/för scen och film och Teaterförbundets Rättighetsbolag för mandatperioden.

Förbundstyrelsen kommer också i fortsättningen att aktivt delta och driva opinionsbildning och sprida kunskap till medlemmarna – tillsammans med skådespelaravdelningen och andra berörda yrkesavdelningar.

Förbundsstyrelsen föreslår riksstämman besluta:

att med förbundsstyrelsens yttrande bifalla motion 15

Motion

Motion 15

Avdelning 110, Skådespelaravdelningen

Upphovsrätten är död – leve upphovsrätten!

Det kanske kan verka lite avslaget att lämna in samma motion som för fyra år sedan. Men å andra sidan var väl FS svar den gången i stort sett också ett avslag.

Och utvecklingen i fråga om kunskap och opinion om upphovsrätt känns också rätt avslagen.

Utvecklingen går mot allt färre tills-vidare-anställda och allt fler frilansare som ska försöka försörja sig inom branschen. Dessutom går den tekniska utvecklingen mot att allt fler jobb hamnar inom den sektor där upphovsrätten är oerhört viktig för upphovsmän och utövare, medan den sektor som är okänslig för detta - icke inspelade och icke tekniskt mångfaldigade framträdanden för levande publik - krymper. Tendensen är också att allt fler jobb bör hamna inom upphovsrättsområdet: avancerad ljussättning, dito tekniska lösningar, mask och kostym - allt som kan anses uppnå verkshöjd. Något som producentsidan mer än gärna eftersträvar men inte är lika benägen att betala för.

Men i den allmänna opinionen och till och med inom våra egna led verkar förståelsen för denna utveckling och för vikten av upphovsrätt en smula undanskuffad. En lagstiftning som inte åtnjuter allmän förståelse och kunskap är oftast relativt verkningslös. Det är i den frågan vi måste arbeta mycket aktivare. Inom kansli och förhandlingsavdelning på TF känns det inte alls som att upphovsrätten är ifrågasatt. Vi har utmärkta jurister som bevakar våra intressen i det avseendet. Det räcker att titta på de avsevärda summor som utbetalas via TROMB och andra organisationer som bevakar upphovsrätten. Tyvärr känns det dock inte som en prioriterad fråga inom FS. Man kan till och med träffa på personer som tjänar in avsevärda summor på upphovsrätt, men som ändå inte förstår vikten av den och grunderna för den.

Alltså vill Skådespelaravdelningens styrelse förslå:

- att** FS prioriterar **opinionsbildningen** om upphovsrätten under nästkommande stämmoperiod.
- att** FS framför allt driver en utveckling inom våra egna led av kunskapen om och förståelsen för upphovsrätten. Detta bör ske genom att man söker kontakt med **alla** medlemmar med upphovsrättsliga intressen och försöker utveckla kunskapen.

Bilaga till Motion 15

Skådespelaravdelningens motion till Riksstämman 2010

Upphovsrätten är död – leve upphovsrätten!

Upphovsrätten är tyvärr i dag attackerad från många håll i samhället.

Genom den tekniska utvecklingen, har det sedan länge blivit möjligt att på ett enkelt sätt ladda ned musik, film, tv-program, ljudböcker osv. från internet. Detta är i sig inget negativt. Upphovsmän och utövare ser gärna att deras alster når sin publik.

Problemet är att en mycket stor del av nedladdningen är illegal – och därigenom går vi miste om den ersättning, som vi har laglig rätt till och som för många, framför allt frilansare, kan vara skillnaden mellan ett drägligt liv och ren misär.

En alltmer högljudd opinion, som blivit bortskämd med att kunna skaffa det mesta av vad man vill ha av upphovsrättsskyddat material gratis från nätet, hävdar att så ska det förbli och att upphovsrätten har överlevt sig själv. Den vanliga inställningen är också att detta inte drabbar någon fattig, utan på sin höjd välgödda skiv- och filmbolag och kända världsartister. ”De kan kompensera sig genom konserter och merchandising” är ett argument som ofta hörts från t.ex. företrädare för Piratpartiet.

Om man nu bortser från den grundläggande absurditeten att detta är något slags försvar för att bestjäla någon på dennes lagliga rättigheter, inställer sig också frågan hur skådespelare, regissörer, fotografer, scenografer, kostymörer, författare, översättare, studiomusiker och andra yrkesgrupper ska kunna ”kompensera” sig på detta vis. Men den frågan tycks inte ens föresväva dem som står för den här argumentationen. Och tyvärr verkar de flesta journalister inte heller ha insikt nog att ställa den.

Många politiker, journalister (som ju själva har upphovsrättliga intressen) och debattörer har dragits med i dessa angrepp mot upphovsrätten, och tycks också anse den förlegad. Ett nyligt exempel finns i Aftonbladet från 27 januari i år. Den annars så gemytliga Fredrik Lindström skriver ”I sådär 150 år funkade det, men nu är det slut.” (Artikeln är grovt okunnig – han tror t.ex. att det är olagligt att göra kopior för eget bruk.)

Alltför sällan är det någon som talar enkelt och väl till förmån för upphovsrätten och rättar till åtminstone de grävsta missuppfattningarna.

Även bland upphovsmän och utövare finns det åtskilliga som inte förstår hur viktig upphovsrätten är och anser att den kan mer eller mindre slopas. Inom våra egna led kan man till och med stöta på dem som inte förstår att de ersättningsfria från TROMB eller repriserna är grundade just på upphovsrätten.

Andra vill gärna försvara upphovsrätten, men vågar inte, på grund av den väldiga hets man kan utsättas för, framför allt inom den s.k. bloggofären. Modiga företrädare som t.ex. Eva Dahlgren har utsatts för denna hets och uppmaningar till bojkott. Sådant är naturligtvis både ytterst obehagligt och avskräckande.

TF har under åren varit bra på att ta tillvara medlemmarnas intressen i bevakningen av upphovsrätt genom avtal, collecting societies, kulturpolitik och så vidare. Däremot har vi varit sämre på att sprida kunskap om den och höras i den allmänna debatten om denna fråga.

Men för att försvara upphovsrätten är det av yttersta vikt att svänga opinionsläget och få större stöd i den allmänna opinionen och massmedier. Och att våra egna medlemmar ska vara insatta i och kunna försvara upphovsrätten borde vara en självklarhet.

TF:s Skådespelaravdelning vill med anledning av ovanstående föreslå RS:

att tillsätta en arbetsgrupp (med både juridisk och praktisk kompetens) med uppgiften att i nära samarbete med kansli och FS planlägga och genomföra en kampanj för att stärka upphovsrätten opinionsmässigt.

I ag:s uppgifter ska ingå:

att driva kampanjen internt inom förbundet (i stil med tidigare lyckade kampanjer om till exempel jämställdhet.)

att utåt - gärna i samarbete med andra organisationer – driva upphovsrättsliga frågor i den allmänna debatten. Förklara, upplysa och framför allt ge levande exempel. Skriva debattartiklar och svara på angrepp. Delta i debatten även på nätet och i bloggofären, där mycket av opinionstrycket skapas.

Avtalsfrågor

Förbundsstyrelsens yttrande över motionerna 16 - 18

Motion 16

Avdelning 1, Kungliga Operan, avdelning 5, Göteborgs Operan och avdelning 105,

Teknikeravdelningen

38 timmars arbetsvecka

Förbundsstyrelsen delar motionärernas uppfattning att oregelbunden arbetstid förlagd till dag och kväll är ur arbetsmiljösynpunkt lika slitsamt som skiftarbete.

Förbundet har vid flera kollektivavtalsförhandlingar drivit kravet på 38 timmars arbetsvecka för anställda med oregelbunden arbetstid. Vår motpart Svensk Scenkonst har bestämt avvisat detta yrkande. I senaste förhandlingsuppgörelsen i april 2012 enades parterna om att tillsätta en arbetsgrupp för att se över arbetstidsbestämmelserna i sin helhet. Frågan om arbetstidsförkortning kommer att diskuteras i det sammanhanget.

Förbundsstyrelsen vill också framhålla att kostnaden för en arbetstidsförkortning kommer att belasta löneutrymmet i kommande förhandlingar.

Mot bakgrund av ovanstående anser förbundsstyrelsen att frågan utifrån ekonomiska och andra förutsättningar ska bevakas i kommande kollektivavtalsförhandlingar.

Motion 17

Avdelning 14, Västmanlands Teater

Lokalt fackligt arbete

Motionärerna pekar på vikten av ett fungerande lokalt fackligt arbete. Förbundsstyrelsen delar givetvis denna uppfattning. Det lokala fackliga arbetet är själva fundamentet i, och en förutsättning för, ett fungerande fackförbund.

Parterna har i kollektivavtalsöverenskommelsen för perioden 1 juli 2010 – 31 december 2011 slagit fast att "... det lokala fackliga arbetet är en viktig resurs för utvecklingen av scenkonstinstitutionerna. Avtalets utveckling mot lokala lösningar och förändrade anställningsformer ställer ökade krav på det fackliga

arbetet. Parterna har därför ett gemensamt ansvar för att det fackliga arbetet på lokal och central nivå ska kunna bedrivas av alla oavsett anställningsform.”

I FML (Lagen om facklig förtroendemanns ställning på arbetsplatsen) stipuleras att lokalt fackligt arbete ska bedrivas på betald arbetstid. Hur mycket tid som får avsättas ska regleras i lokala avtal. Förbundet har på vissa avtalsområden - Film, TV och Bio en lösning som innebär att arbetsgivarar årligen inbetalar fackligförtroendemannaaersättning till förbundet. Förbundet arvoderar sedan lokala förtroendevalda med dessa pengar. På teaterområdet har SYMF en liknande lösning. En sådan konstruktion är lämplig för yrkesgrupper som inte kan lämna pågående arbete för att arbeta fackligt.

FS föreslår därför Riksstämman att bifalla motionen och ge kansliet i uppdrag att dels initiera och bistå lokalavdelningarna att teckna lokala fackliga förtroendemannaaavtal, dels inför kommande avtalsförhandlingar analysera behovet och möjligheten av att i Institutionsteateravtalet införa regler om fackligförtroendemannaaersättning.

Motion 18

Johanna Eliasson, avdelning 4, Göteborgs Stadsteater

Karensdag och smittorisk

Frågan om karensdag är politiskt reglerad genom lagstiftning. Parterna på arbetsmarknaden har inte befogenhet att genom kollektivavtal avskaffa karensdagen.

FS har dock förståelse för motionärens synpunkter och kommer att via tillgängliga politiska kanaler - främst TCO - bevaka frågan på lämpligt sätt.

Förbundsstyrelsen föreslår riksstämman besluta:

- att** med förbundsstyrelsens yttrande anse motion 16 besvarad,
- att** med förbundsstyrelsens yttrande bifalla motion 17,
- att** med förbundsstyrelsens yttrande anse motion 18 besvarad.

Motioner

Motion 16

Avdelning 1, Kungliga Operan, avdelning 5, Göteborgs Operan och avdelning 105,

Teknikeravdelningen

38 timmars arbetsvecka

Motion om utsträckande av 38 timmars ordinarie arbetstid till att omfatta såväl skiftgående som övriga föreställningstekniker med oregelbunden arbetstid förlagd till både dag och kväll.

Att det är slitsamt att arbeta skiftgående, vilket påverkar såväl familjeliv som socialt umgänge, och dessutom har bevisats ha en livsförkortande inverkan, torde ingen ifrågasätta idag. Att arbeta så som föreställningsteknisk personal med för det mesta fysiskt krävande arbetsuppgifter gör inte saken lättare. Att det därmed sedan länge finns en avtalad 38 timmars vecka för skiftgående personal torde för de flesta anses rimligt. Däremot är det märkligt att detsamma ännu inte gäller de föreställningstekniker som idag arbetar med en oregelbunden arbetstid utlagt på såväl dagar som kvällar då det för dem är slitsamt på samma sätt.

Då man redan på flera teatrar som ej arbetar skiftgående tidigare har infört, eller behållit sedan tidigare, denna arbetstidsförkortning ifrågasätter vi också den påstådda stora kostnad detta skulle innebära.

Dessutom ser vi att flera teatrar med skiftarbete tar bort eller önskar ta bort skiftgående arbetstid för att införa oregelbunden arbetstid och därmed också ta bort nuvarande 38 timmars vecka. Ofta sker ändå arbetstidsutlägget i skiftliknande form, så i praktiken handlar det främst om utökad arbetstid.

Avd 5, avd 1 och avd 105 föreslår stämman besluta:

att TF ska arbeta för att man kompletterar parentesen i 3.3.1. om arbetstidens längd (*38 timmar för skiftarbetande teatertekniker/teaterteknisk personal*) till att omfatta även teatertekniker/teaterteknisk personal med oregelbunden arbetstid förlagd till både dag och kväll.

Motion 17

Avdelning 14, Västmanlands Teater

Lokalt fackligt arbete

Möjligheter för lokalt fackligt arbete på scenkonstinstitutionerna

Många fackliga förtroendevalda på lokalavdelningarna får idag allt svårare att få tid till fackligt arbete på arbetstid. Detta gäller de medlemmar som har styrelseuppdrag. Digniteten för uppdraget måste prioriteras hos medlemmar och institutionens planerare för att MBL och samverkansavtalet ska upprätthållas med god kvalitet. Detta gynnar båda parter på en arbetsplats och är det viktigt att de lokala företrädarna skall ges tid och möjlighet till det viktiga styrelsearbetet på arbetsplatsen.

Avdelning 14 föreslår

att TF gör en översyn av nuläget för förtroendevaldas möjligheter att utöva fackligt arbete i lokal- avdelningarna på scenkonstområdet.

Motion 18

Johanna Eliasson, avdelning 4, Göteborgs Stadsteater

Karensdag och smittorisk

I vår bransch är vi pressade att jobba hårt och aldrig vara sjuka, samtidigt uppmanas vi att inte komma till arbetet sjuka.

Kräksjuka/Magsjuka exempelvis anses väldigt smittsamt och vore högst olägligt att bära med sig till jobbet, särskilt i vår bransch och lägligt ett par veckor innan premiär. Man smittar innan symptomen visar sig samt två dagar efter att symptomen upphört vilket gör att smittorisen är stor och kan slå ut flera yrkesavdelningar.

I nuläget, när den till synes friska scenteknikern, går till arbetet är allt frid och fröjd, tills hela scenteamet och ensemblen blir magsjuka och premiär eller föreställningar måste ställas in. Än värre om kocken som serverar all personal lunch, råkar bära på smitta och flera yrkesgrupper insjuknar.

Vid smitta då många blir sjuka kostar det mycket för såväl drabbad personal som för arbetsgivare. Den anställde förlorar inkomst och för småbarnsföräldrar som riskerar smitta oftare är det en ekonomisk omöjlighet att stanna hemma från arbetet utan sjuklön. Arbetsgivaren i sin tur måste betala sjuklön, ta in vikarier och i värsta fall ställa in hela föreställningar vilket kostar mycket, både tid och pengar.

T.ex. När scenteknikern (ännu tillsynes frisk) väljer att stanna hemma då barnet fått kräksjuka, inte för att vårda barnet utan för att hindra smittspridning. I det här fallet är det scenteknikern som förlorar, denne blir kanske inte sjuk, eller insjuknar först om tre dar, det är omöjligt att veta i nuläget. Ändå förlorar den anställde inkomst. Vore det kocken/kökspersonalen i ovanstående exempel, borde det vara en självklarhet att denne stannar hemma och något som arbetsgivaren borde kunna kräva av sin personal för att hindra smittan från att spridas på arbetsplatsen.

Slopad karensdag vid risk för smitta ökar chansen att personal med fördel stannar hemma vid misstanke om smitta, vilket gagnar både personal och arbetsgivare. S lopad karensdag vid risk för smitta, hade gett arbetsgivaren en friskare personal, mindre risk för inställda föreställningar, lägre kostnader för korttidsjukfrånvaro (som ju är en stor ekonomisk kostnad då arbetsgivaren betalar sjuklön de första 14 dagarna).

Om man slopar karensdagen vid risk för smitta, kan arbetsgivaren uppmuntra sin personal att stanna hemma vid risk för smitta, arbetsgivaren kan till och med kräva av sin personal att stanna hemma vid risk för smitta. Slopar vi karensdagen får vi en friskare arbetsplats!

Med bakgrund av detta yrkar jag på

att Teaterförbundet arbetar för att slopa karensdagen vid smittorisk

Valfrågor

Ersättning till förbundsstyrelsen samt förtroendevalda revisorer – förslag från valberedningen.

Bakgrund

Enligt beslut vid 2012 års förbundsmöte så ska valberedningen lägga förslag om ersättning till förbundsstyrelsen och förtroendevalda revisorer.

För förbundsstyrelsen och förtroendevalda revisorer föreslås oförändrade principer när det gäller ersättningen till ordföranden och vice ordföranden medan mötesarvodena till förbundsstyrelsen och förtroendevalda revisorer föreslås höjas med 4,6 % respektive 6,2 % för tvåårsperioden 1 juli 2014 – 30 juni 2016.

De auktoriserade revisorerna får ersättning för utfört arbete i särskild ordning.

Förslag på ersättning

Ordförande

Ersättning utgår med ett fast månadsarvode motsvarande 60 % av TFs förbundsdirektörs månadslön. Utöver detta disponerar ordföranden telefon, mobiltelefon, bredband samt en kompletterad premie till pensionsförsäkring p g av partiell tjänstledighet.

1:e vice ordförande

Ersättning utgår med fast månadsarvode motsvarande 15 % av TFs förbundsdirektörs månadslön. Utöver detta disponerar vice ordföranden mobiltelefon samt bredband.

Verkställande utskott och förbundsstyrelse

1 150 kr/möte

Förtroendevalda revisorer

Till ordinarie revisor utgår ersättning med 3 900 kr/år. Till revisorsuppleant utgår sammanträdesarvode vid deltagandet i revisionsmöte.

Förslag till beslut:

att enligt valberedningens förslag fastställa ersättningen till förbundsstyrelsen samt förtroendevalda revisorer för tiden fram till 2016 års förbundsmöte.

Uttalande av Teaterförbundets riksstämma den 15 juni 2014

EFTERLYSES!

En trovärdig scen- och filmpolitik

Scen- och filmområdet befinner sig i en paradoxal situation!

Å ena sidan står svensk scen- och filmkonst stark och är konstnärligt högstående. Genom fler långfilmer, dokumentärer och kortfilmer, teater, musikteater och dans av fria producenter, ensamarbetande scenkonstnärer och små och stora institutioner skapas konst för en allt större publik samtidigt som branschen breddas. Medvetenheten växer hos allt fler om film- och scenkonstens roll i ett demokratiskt samhälle och dess ekonomiska och sociala betydelse.

Å andra sidan möts denna kreativa aktivitet av en passiv kulturpolitik. Vi som är professionellt yrkesverksamma inom scen- och filmområdet är hårt trängda. Vi bär genom vårt starka engagemang upp den konst som publiken möter. Samtidigt har vi blivit scen- och filmrådets största sponsorer genom låga löner, dåliga arbetsvillkor och osäkra anställningsförhållanden. Det handlar inte enbart om effekterna av urholkade anslag utan om hela den infrastruktur som vi verkar inom.

Vi efterlyser en framåtsyftande scen- och filmpolitik. Men också en reparationsplan för att fylla de hål vilka skapats genom den passivitet som präglat särskilt den nationella kulturpolitiken de senaste åren.

För en trovärdig scen- och filmpolitik kräver vi:

- Fördubbla anslagen till den fria scenkonsten och räkna upp alla anslag i takt med kostnadsutvecklingen
- Slå vakt om de regionala och lokala scenkonstinstitutionerna
- Bygg ut teater-, dans- och musikallianserna och skapa motsvarigheter för övriga yrkesgrupper
- Forma en ny filmpolitik som både har ett konstnärligt fokus och som garanterar en kontinuerlig och stabil produktion
- Säkerställ barns och ungdomars tillgång till och möte med professionell scenkonst och film
- Uppfyll målen för jämställdhet och mångfald inom scen och film
- Utveckla en väl fungerande upphovsrätt där intäkterna når de yrkesverksamma
- Belöna vår flexibilitet i arbetslivet och bestraffa den inte i trygghetssystemen

Kulturen har blivit en politisk icke-fråga. Med tre månader kvar till valet den 14 september är det hög tid att föra in konsten och kulturen i valrörelsen. Scen- och filmområdet måste få det ekonomiska utrymme och det respektfulla spelrum i samhället som det förtjänar!

BESLUTSPROTOKOLL RIKSSTÄMMA 2014

Beslutsprotokollet finns också på www.teaterforbundet.se
under rubriken "Förbundet".

Teaterförbundet
/ för scen och film

Postadress
Box 12710
112 94 Stockholm

Telefon
08 441 13 00

E-post
info@teaterforbundet.se

Hemsida
www.teaterforbundet.se